

Transkribering

Focus group - behavioral science 20180202

- Unga européers engagemang...intresse för Europafrågor...ser ut...Så runtom i fem olika skolor, så försöker vi höra efter vad som händer med samhällsengagemanget, just vad det gäller Europa, framförallt. Och det pågår i tre år, så följer vi det för att se vad som händer över tid. Slocknar...eller ökar...eller är det ungefär konstant över tid och sådär...
- Och fokus för just den här delstudien är ju undervisningen. Där ni då förra året i Anders klass, så fick ni studera ett EU-problem, det kommer ni säkert ihåg...Och i år så har ni då inom ramen för beteendevetenskap, också då gjort en jämförande studie av kulturella skillnader i EU. Så det är helt enkelt det som den här fokusgruppen kommer att handla om.
- Cirkus en halvtimme tre-kvart nåt sånt där...
- Ja men precis, 30–45 min...beroende på hur pratsamma ni är. Ja...är det någon av er som varit med i en fokusgrupp tidigare?

- (En person svarar): Ja

- **Du har varit med...**

- (Annan person svarar): Nej...

- Någon annan säger: ja....

- **Det är ett gruppsamtal...och det kommer att spelas in, och sen så transkriberar man det här kallas det, vi skriver ner det som har sagts. Vi registrerar inte vem som har deltagit och det kommer inte heller att framgå i materialet, det är inte det som är intressant, utan det som är intressant är vad gruppen gemensamt har för upplevelser och tankar...Så vi kollar inte på vad "Anna" har svarat specifikt...Och frågorna är ju...ja...de handlar om era upplevelser av undervisningen och det finns inga rätta eller fel svar på det, utan...ja...och det är heller ingen kunskapskontroll utan vi är intresserade av era upplevelser och tankar helt enkelt. Och är det någon fråga som ni absolut inte vill svara på så behöver man inte göra det. Så...då tänkte jag att vi drar igång om det känns bra så, eller har ni några frågor?**

- (Skämtsamt) Sitter i sjön...

- Vi är redo.

- **Senast vi sågs...Ni följde med till Aten eller hur...Så har ni varit i Aten på konferens. En grupp utav er i alla fall var ju med och presenterade hur ni hade arbetat första året. Och nu har det ju hunnit gå en period...alla var inte med till Aten...så ni har ju fått lite tid att tänka på det här arbetet.**

Och jag skulle vilja börja med att fråga då hur...vilka...vad tänkte ni när det här...efter att ha läst den här delkursen? Vad var era...har ni tänkt nånting kring det, det här problemet ni arbetade med?

- Nää...
- Kulturmomentet?
- **Nej, efter samhällsmomentet. Vad arbetade ni med för frågor?**
- Alltså min grupp arbetade med flyktingkrisen och det har man ju tänkt på...
- Annan elev: Jag tror att jag hade handikapp...
- Annan elev: Jag minns inte vad jag hade...
- **Handikapp i Europa eller handikapp...?**
- Jag tror jag kopplade det till...det finns nåt EU-projekt som bland annat (ohörbart)...Men som är just ja...handikapp. Jag kommer inte ihåg vad det heter.
- **Vad är det för tankar som har väckts? Du hade läst om migration...**
- Ja...vilka tankar har väckts...Nej men vi har jobbat med det också på etnicitet och kulturmöten om flyktingar och migration...
- Annan elev: Man pratar mycket om det allmänt också...
- **Mm...Hur tycker ni att den här terminen har varit...och har ni kunnat knyta an någonting till kursen som ni läste med Anders...EU-problemet ni studerade? Kan ni berätta lite vad...vad ni fått göra i år?**
- Vi har ju läst väldigt mycket om migration, och då var det ju väldigt bra att ha haft Anders kurs, eftersom det var mycket om det där också...
- **Vad har ni fått göra då? Inom migration...? Har alla läst? Är det det ni har fokuserat på?**
- Flera elever: Mm...
- **Migration och etnicitet...(ohörbart)...**
- Just nu håller vi på med såhär länder...som är med i EU...till exempel Italien...Tyskland och alla EU-länder...alltså hur är klimatet där...
- Annan elev: Eller hur dom ser på flyktingfrågan...

- Ja, hur hanterar dom det problemet...är det lika för alla...vissa länder alltså gör dom samma sak som Sverige gör...tar dom emot lika mycket flyktingar som Sverige gör eller inte? Så det vi gör är en jämförelse egentligen.
- Annan elev: Nu ska vi rikta in oss mer på hur det...alltså...på individnivå...att vara flykting...
- Annan elev: Papperslös.
- **Fortfarande i olika länder eller?**
- Nej, nu tror jag det var i Sverige...Jag tror det.
- **Beroende på var man kommer ifrån eller?**
- Ja och mest bara såhär hur vardagen kan se ut för en person som är flykting.
- **Och hur har ni gjort då? Har ni sökt på nätet efter information? Eller?**
- Ja vi sökte väl...
- Annan elev: Och så har vi ju pratat med SFI...
- Annan elev: Ja precis, SFI och Migrationsverket var ju här och pratade också...
- Annan elev: Just det...
- **Har ni haft andra kontakter med folk utanför skolan? Än dom, SFI och Migrationsverket? Är det några fler som ni kontaktat för att få veta mer?**
- Inte just det här tillfället så...Inte i skolverksamhetssyfte men annars så...
- **Har ni fått hålla presentationer eller har ni...har det varit en skrivuppgift?**
- Egentligen så var det med SFI, det var såhär en intervju, vi skulle intervjua dom och se hur dom haft det i Sverige. Vad var det som var lätt och vad var svårt...
- Annan elev: Det var ett seminarium...
- Med SFI-elever.
- Annan elev: Först hade vi intervjuer och sen seminarium med klassen...
- Och det med migrationsverket det var typ en föreläsning.

- **Och hur har ni fått reda på hur det är i andra EU-länder?**
- Genom nätet.
- **Genom nätet...ja...Har ni fått nån direkt information då? Från personer...?**
- Vissa brukar lägga upp såhär bra artiklar. Ja, tips på artiklar som man kan gå in och läsa.
- Annan elev: Landguiden och sådana sidor också...
- Migrationsverket...
- Annan elev: Migrationsverket var en stor hjälp.
- **Har ni själva tagit dom här kontakterna eller...?**
- Det är lärarna.
- **Har ni fått ge förslag på vilka ni skulle vilja träffa?**
- Enstaka elev: Nää....
- **Är det någon aktör som ni kommer på som skulle vara intressant att intervjua? Eller intressant att höra? Om ni fick välja?**
- Det skulle typ vara SFI igen, fast kanske...förra gången riktade vi in oss väldigt mycket på själva att komma till Sverige och flyktingmottagandet...och hur det hade varit SFI och så...att utveckla det lite mer.
- **Hur har kopplingen varit mellan den här kursen och Anders kurs? Har det känts som att det byggts vidare på det ni läste med Anders? Gällande EU...eller...**
- Det tycker inte riktigt jag...
- Annan elev: Nää alla hade ju olika ämnen...
- Annan elev: Och så vet jag inte...det var lite...på slutet där i tvåan att det blev ett avbrott bara. Det kändes aldrig som att det momentet tog slut helt och hållet och det här är inte återkopplat (ohörbart).
- Annan elev: Dom som läste om migration i Anders kurs...dom hade ju stor nytta av den här, av den förra kursen i den här kursen vi har nu.

- Annan elev: Vi har såhär fördjupat oss mer i den här kursen och liksom sett från olika perspektiv...och använt oss mer av elektroniska källor. Så vi har ju liksom fördjupat oss mer som sagt hela kursen.
- Annan elev: Och försökt förstå dom också...(ohörbart).

Annan elev: Se nackdelar och fördelar...

Annan elev: Men det är klart, man fick ju lite grundfakta från Anders kurs, alltså så...Men jag hade om Sveriges försvar, det är ju inte ens i närheten av det vi läser nu. Så det var ju ett stort hopp så...

Så det varierar lite...

- Det är ju en sociologisk kurs, så det blir ju skillnad på hur den är uppbyggd också...
-
- **Precis. Nu var det ju bara du som var nere i Aten...men har ni haft någon kontakt eller har du haft någon kontakt med studenterna, studenterna från dom skolorna där?**
- Nej det har jag inte.
- **Nej...Och det är ingenting som ni har utnyttjat under den här kursen?**
- Flera elever: Nää...
- Det var väl möjligtvis det där, när dom ringde upp dom på Skype...och vi pratade...jag kommer inte ihåg vad det var...om det var dom...
- **Men ni har inte liksom pratat med dom....**
- Utöver det nej...
- **Finns det liksom några...några aktörer på EU-nivå som ni tänker är berörda av det här? Som ni skulle kunna ha haft kontakt med om ni skulle få fortsätta...Vad har ni upptäckt?**
- Hur menar du?
- **Politiker...institutioner...och så....**
- Politiker hade ju varit kul att prata lite med...
- Annan elev: Veta hur det funkar alltså...det är lätt att läsa såhär vad det finns för gemensamma lagar och regler mellan EU-länderna men mer så dom som verkligen sitter där och bestämmer reglerna...

- Annan elev: Men jag tror dom har varit här och besökt oss faktiskt...
- **Har ni haft EU-parlamentariker här?**
- Vi har väl haft nån politiker som varit här?
- Andra elever: Nää...
- Har vi inte? Jo men han som blev filmad utanför...
- Annan elev: Det var inte...
- Jo men man kunde gå fram till honom....
- Annan elev: Det var ju bara Sverige i så fall...
- Ja...
- **Var det när ni hade Fridolin på besök eller?**
- Mm...
- **Ja just det.**
- Jag minns inte det alls...
- **Vem var det som var här, vem sa du att det var? Gustav Fridolin var ju här...Och det var väl i samband med den här incidenten som hände förra året, det här bråket som bröt ut....**
- Ja jag tror det...
- Annan elev: Det var nog därför han kom hit.
- **Ja det var nog anledningen. Är det liksom nåt annat ni har funderat på som är berörda (inte helt klart vad som sägs 14:16-) av det här problemet som ni har pratat med SFI-elever och nu pratar ni också lite om politiker och hur dom tänker...Har ni varit i kontakt med liksom andra runtomkring, har ni kollat nånting på hur allmänheten pratar om det här?**
- Inte mer än när vi kollade...alltså i våra, dom länderna då...
- **Nej...Hur fick ni fram rådata från andra länder? Via nätet då...?**
- Det var väl landguiden tror jag som hade statistik. Och så kunde man välja...kunde se om det var positivt inställt eller...

- **Men inga journalister har varit här...nej...Men ni har varit och pratat med SFI-elever och ni hade haft teamledaren från Migrationsverket här...Hur var den upplevelsen då? Vad fick ni med er därifrån?**
- Det var givande. Alltså så, det gav ju en annan bild av allting än tidigare.
- **Vad var det som var nytt?**
- Nej det var liksom att man...Man har ju hört så mycket om politikernas sida och Migrationsverkets sida men dom tog ju fram det på individnivå på ett annat sätt. Man liksom förstod ju mer vad dom har varit med om och fick insikt i det på ett annat sätt.
- **Och Migrationsverket då? Vad var era känslor, eller er upplevelse från det besöket?**
- Alltså när man pratade med dom här från SFI så var ju dom ändå ganska nöjda...och det var ju lite såhär en chock, jag hade inte trott att dom skulle vara det efter vad man har hört, skandaler och det har blivit fel, folk som blivit utvisade...Men många var ju nöjda.
- Annan elev: Man blir så förvånad med för mycket åsikter som svenskar uttrycker som anses liksom rasistiska, men att dom har samma åsikt...Ja men som det här när man kommer hit så får man faktiskt ta tag i sitt liv och försöka söka jobb. Saker som dom faktiskt var jättenoga med som man knappt inte själv har riktigt vågat uttrycka sig om.
- Annan elev: Allt är ju politikernas fel (ohörbart 16:41)
- **Är det så? (skratt)**
- Ja, nä men jag tror man får så skev syn på det hela...för att såhär i Sverige uppfattas man som att man är rädd för det främmande, man håller sig till sin krets och typ jag vet inte...när man väl träffade dom så fick man en annan syn på det hela. Man får nya perspektiv och...det var inget nytt för mig, kanske för er?
- **Fick ni mer positiv (ohörbart 17:16)**
- Jag var inte med på den föreläsningen... (ohörbart)...en annan bild...förståelse...
- **En större förståelse för det...**
- Ja så kan det vara...

- **Vilka...Har ni sett något problem då, med kulturmöten? Eller har det bara varit positivt? Eller finns det nånting som ni sett som problematiskt?**
- Det finns alltid några som ser problem med kulturmöten, vissa gör det och vissa inte. Det är helt vanligt och vissa...
- Annan elev: (ohörbart)... var typ att i deras hemländer så, om man går på bussen så pratar man...alltså man kan gå och sitta bredvid nån man inte känner och prata med den. Men här i Sverige så gör man inte det.
- **Ja, misstänksamt...**
- Ja alltså det finns plats där varför sitter du just här?
- Annan elev: Det handlar mycket om normer...som vi har här just nu i Sverige.
- Annan elev: Eller trygghet skulle jag säga, alltså man är trygg med det man har, man är inte beredd på förändringar.
- Annan elev: Jag tror också att det är just rädslan, alltså rädslan för att dels kunna, ja men såhär det känner man ju själv när man pratar med nån, att man inte vill säga nånting som dom kan uppfatta som stötande eller fråga något för intimt...
- Annan elev: Det är säkert likadant för invandrare, dom vill inte säga nånting som ni svenskar uppfattar fel eller så. Det är från båda sidorna.
- Annan elev: Man är rädd att göra för mycket men också för lite....
- **Vad tänker du på när du säger normer, vad handlar det om?**
- Nej men de normer vi har i Sverige just nu...nej men vi gör såhär...
- Annan elev: Ställer oss i kö...
- Alltså system...Ja exakt. Vi gör system för ingenting, till exempel för att stå i kö.
- Annan elev: Osynliga regler.
- Annan elev: Ja typ, alltså ingen säger att vi måste stå i kö egentligen så...
- **Du menar vardagsnormer så att säga?**
- Ja.
- **Det gäller inte att slå sina barn, eller religionen eller sådana saker...?**

- På nåt sätt är det så också...med religion att göra...ja men det är jättesvårt att förklara.
- Annan elev: Jag tänker bara när du säger religion...det är en grej som man alltid upplevt, speciellt under högstadietiden, det här med att man knappt fick vara i kyrkan på skolan, alltså också en sån här grej som inte alls, säkert att nån tar illa upp nu, men man är rädd för att göra fel. Det är nog mycket sånt som påverkar oss och...eller alla påverkar det egentligen...
- **Så det blir en rädsla...och kanske svårt för olika grupper att mötas?**
- Mm...
- **Så det är mer rädsla än bara liksom krockar? Att man har olika uppfattningar om hur man ska se på kvinnan, på barnen och på religionen och så...**
- Ja men hade man vågat prata om det och kommunicerat och berättat ens tankar så tror jag att man hade varit mindre rädd.
- Annan elev: Och inte var så dömande...
- Annan elev: Också det här att, ja men det här med kvinnor, det är inte alltid att det är så stora skillnader som vi föreställer oss heller. Jag tror att som du säger...
- Annan elev: Dom har ju säkert en förklaring till varför dom ser det så...
- Ja och hade man vågat prata med varandra så kanske...
- **Hur löser man ett sånt problem...eller kan man förbättra det på något sätt? Har ni funderat nåt på det?**
- Troligen så kommunicera...
- Annan elev: Eller om det handlar om större saker, då är det media. Typ svenskar, eller inte svenskar, många tror att den muslimska kvinnan är tvungen att bära slöja, och var fick man den tanken ifrån? Är det inte från media? Men det är inte sant så, om media...jag vet inte, media har en stor roll för hur folk uppfattar saker och ting.
- Annan elev: Dom har stor påverkan på det hela...
- Annan elev: Jag tycker det är synd också att man delar upp så, alltså dom som går här som inte (ohörbart 21:45) dom är liksom "utskjutsade" i ett annat hus bredvid, dom rör sig knappt i dom här byggnaderna mer än till och från

lektioner. Det var en tjej som jag umgicks med på högstadiet som jag tappade kontakten med när vi flyttade hit, en klass högre, för att vi inte längre går i samma hus.

- **Vad beror det på? Varför gör man så?**

- Jag tror att det är för att man vill ha...det är samma sak... programmen är också uppdelade (ohörbart 22:09) ...
- Annan elev: Nej men det blir såhär alltså...flyktingar som kommer hit (ohörbart 22:17) ...dom blir placerade på ett ställe där det bara finns flyktingar, alltså dom blandar inte svenskar och flyktingar på samma ställe. Så det man kan göra är att släppa in dom, egentligen i samhället för att kunna...alltså blanda in dom för att få veta hur dom tänker och vad dom har för traditioner och...Men problemet är det svenska tänket, alltså om vi gör det så kommer våra traditioner gå bort och då kommer vi förlora mycket...
- Annan elev: Jag tror inte bara det handlar om svenskar, för man tänker ju själv om man kommer till ett annat land, man dras ju till dom som talar samma språk och som är lika på det sättet, och då hamnar man ihop och det är en trygghet för dom också.
- Det är sant.
- **Ni har ju fått göra...eller ni har jämfört olika länder. Har ni sett några sådana skillnader, hur man ser på människor från andra kulturer?**
- Ja verkligen, vissa länder är ju mer öppna än andra.
- Annan elev: Man kan se lite mönster i hur det hanteras...men det är inte så olika...Människor fungerar ju på ungefär samma sätt, liksom tankemässigt, men att vissa länder har mer fientlighet mot...än andra...
- **Och det här är hela länder, det är inte bara...Ni ser skillnader mellan länder?**
- Ja det är det vi har kollat på. Sen tycker väl inte en hel befolkning samma sak.
- Annan elev: Nej men precis.
- **Nej men överlag, genomsnitt...**
- Men som jag hade Grekland, när vi började prata om det här...och du var också med då eller? Just det här att det finns nån slags såhär rädsla för att vi inte ska kunna ta hand om oss själva, alltså hur ska vi kunna ta hand om andra om vi inte ens kan ta hand om oss själva? Att det finns sådana tankar.

- **Och är dom tankarna starka då i vissa länder?**
- Ja jag tror det...
- **Var ligger Sverige på den skalan? Är vi mer eller mindre öppna än andra?**
- Alltså jag tror vi rör oss mot lite mindre...det är så svårt.
- Annan elev: Det är ju bara att kolla politiken, som i Grekland är tredje största partiet främlingsfientligt, och det är väl lite samma tendens i Sverige.
- Annan elev: Ja, och just det här inför valet så börjar man väl ändå känna...att det finns en risk för, eller man kan ändå se en trend...hur det kommer att bli.
- **Så främlingsfientlighet relaterar ändå till kulturmöten? Är det framträdande...Är det ett problem för Europa? Är det en fråga för EU?**
- Flera elever: Ja självklart...absolut...
- **Vad har EU för roll i det tänker ni?**
- Ja alltså för det första det här med att det blivit mycket tryck på vissa länder med invandring...det är kanske inte så konstigt att förstå då att dom länderna blir skeptiska, för att det blir sån press. Och att deras vardag påverkas. Men om då EU såg till så att dom här bestämmelserna om att alla länder ska hjälpa till verkligen hölls, så att alla tog in så kanske det inte hade blivit lika mycket press på ett land.
- Annan elev: Just för att nånstans så är man faktiskt med i EU och det som då bestäms för alla EU länder borde ju också gälla för alla EU länder.
- **Så hårt pressade länder kan få ökad främlingsfientlighet tänker ni?**
- (Ohörbart 26:10)
- Annan elev: Det är klart att det är en orsak. Så är det ju.
- Annan elev: Men alla kan hjälpa till! Tycker jag.
- Annan elev: Var det inte vi som läste om nåt land som till och med vill ta emot men att...
- Annan elev: Portugal...
- **Vill dom ta emot fler?**

- Ja dom upplyste om att dom kunde ta emot betydligt fler...Ja men vi säger att dom kunde ta emot 10 000 så fick dom 1000, av EU då. Så vissa länder är ju mycket mer öppna, men dom får liksom inte...
- Annan elev: Men det är ju för att dom inte vet om att det finns heller. Det är ju inte direkt så att dom i Syrien bara "åh Portugal", utan dom ser ju typ svenska sjukvården och sånt där som dom vet om.
- Annan elev: Det som EU kanske skulle kunna ha gjort bättre är väl att upplysa mer om länderna i sig. Dom intervjuade en flykting som kom till Portugal och när han hörde att han skulle dit så blev han rädd för att han visste inte ens om att det landet fanns.
- Annan elev: Bara sett den där ekonomiska krisen som hade varit, så dom hade ju inga...
- Annan elev: Dom trodde att dom kom till ett land som var ännu värre än det dom kom från.
- Annan elev: Ja nästintill dom fattade ingenting.
- **Så det blev inte...i Sverige har man ju pratat om push & pull faktorer. Har ni hört talas om det?**
- Nej...
- **Faktorer som lockar till sig migration och som ja begränsar, motverkar får folk att inte söka sig dit...**
- Mm...
- Jag har en fråga bara, alltså kulturerna kring, alltså du jobbar på Migrationsverket va?
- **Om jag gör det? Nej, jag har varit på migrationsverket en kort period.**
-
- Hur är liksom kulturkrockarna där? Alltså finns det till exempel slöjbärande kvinnor som jobbar där?
- **Ja det gör det. Migrationsverket är ju en väldigt heterogen arbetsplats. Det är min upplevelse. Dom är väldigt duktiga på att rekrytera människor från många olika kulturer, och har ju fördel av det, eftersom dom möter så många kulturer.**
- Ja precis.

- **Ni har elever här som bär slöja också?**
- Inte i vår klass men ja.
- **Lärare också, eller vuxna?**
- Jo, men på språkintröduktion.
- Annan elev: Men lärare som bär slöja...
- Annan elev: Jag tror inte det just inom vårt program så...
- Annan elev: Ja nä inte här precis, men på språkintrö för nykomna.
- Annan elev: Så var det mer på högstadiet, i alla fall i Laxå där jag bor, att man började ta in någon som kunde vara med i klassen som kunde både svenska och ja men kanske arabiska, och som kunde liksom hjälpa till.
- Annan elev: För jag undrar om sånt där jättemycket, jag undrar verkligen finns det ens lärare som har slöja? Som är lärare på gymnasiet till exempel.
- Annan elev: Finns det socionomer som har slöja?
- **Det kommer ju fler och fler.**
- Jo precis. Det är ju svårt på arbetsmarknaden, det är tufft för dom som kommer från andra kulturer och har ett annat för och efternamn.
- **I vissa yrken så är det väl lite stökigt kanske, men jag tror att domstolarna har slagit fast att man ska få bära slöja...**
- Det är en grej som jag ändå, det här med kulturkrockar och så...Jag jobbar extra inom vården på ett demensboende, där blir det ganska stora problem när det kommer kvinnor som jobbar med slöja och har en religion som motsäger att dom får gå in och hjälpa en man, med liksom dom mer intima grejerna, vilket också gör att det blir problem, alltså där blir det en väldig krock. Man behöver ju arbetskraften. Då blir det ju oftast att vi andra...
- **Utan slöja...**
- Ja precis. Det är ju mestadels religion i det fallet.
- Annan elev: Det där är ju jättekonstigt för att inom religionen islam så får man hjälpa dom som är i nöd så det händer...Jag har också jobbat på ett äldreboende där kvinnor hade slöja...
- **Att dom inte har fått hjälpa till i vården?**

- Jo, att dom har fått hjälpa till. Vi tolkar ju också olika...
- **Det är många andra religioner också...en del äter inte blodpudding, en del tar inte emot blodtransfusion, sprutor, vaccin och sådär...Aborter...ja jättemånga tolkningskrockar.**
- Ja precis...Därför man måste kommunicera.
- Jag tänker också på det här, vi läste en artikel om att det egentligen är billigare för flyktingar att ta flyget, men att hur var det? Men att när dom kommer till flygplatsen så måste dom vid disken där avgöra på några sekunder grejer som Migrationsverket tar 6 år på sig att göra. Då är det ju på nåt vis vi indirekt som får människor att dö på haven, det känns jättehemskt...
- **Mm...Men en jämnare fördelning av flyktingar tror ni skulle kunna vara en lösning. Är det nåt annat ni har tänkt på som möjlig lösning eller som EU skulle kunna göra?**
- Ja men att upplysa mer, om just länderna kanske.
- **Det är ju lite ironiskt det ni är inne på...att ju bättre skola, ju bättre sjukvård, ju bättre välfärdsstat man har, desto mer lockar det till att komma. Sverige och Tyskland är kända för att vara otroligt välskötta stater, medan Portugal inte har det ryktet...**
- Ja men så är det ju.
- Annan elev: Vi har ofta diskuterat det här, att det blir så mycket inom sjukvården, att man inte kan få jobb för att man inte kan språket, men egentligen så ser ju människokroppen likadan ut överallt, även om det kanske är olika tekniker och så. Nu så liksom anställer man inte så mycket utländska människor, men man kan ju tolka för att hjälpa dom som har ett annat språk, dom läkarna borde ju på nåt vis...
- **Om man ser till dom som går läkarutbildningen på vårt universitet så är det ju jätteblandat...och även om man ser på läkarna på USÖ, min fru jobbar som läkare på Kvinnokliniken och där är det över 13 olika nationaliteter...**
- Jag tycker att det är synd bara att människor som kommer hit med en fullständig utbildning inte ska behöva...
- **Det är en annan sak...**
-
- **Ja...något annat? Allmänt?**

- **Jag är lite nyfiken på det här...du var inne på det, du säger att du fått en ökad förståelse och det är väldigt intressant, men har det påverkat era ställningstaganden också? Förslag på vad man ska göra, om man ska ta hit färre eller fler eller...Ni har sagt det, att det borde vara jämnare fördelning, alla måste bära vår gemensamma börda, eller vårt gemensamma beslut...**
- Mm...
- Annan elev: Alltså personligen, man har ju fått en bättre förståelse varför Sverige gör som dom gör, men det har inte ändrat mitt ställningstagande, jag tycker samma som jag gjorde innan...
- Annan elev: vi diskuterade ju... det var ju ett tag som det var ganska mycket diskussion kring just... alltså inom ämnet... det här om det är mänskligt och så att ta hit folk när vi inte kan ta hand om dem och... men... just den här diskussionen är det bättre att bo på ett gymnasalsgolv här eller på liksom ett smutsigt tältgolv... liksom i ett krigsdrabbat land.
- **Så ditt svar är ja där?**
- Ja, jag tycker det är... det är säkrare här även om fortfarande är en svårare... man kanske förlorar mer socialt och så...
- **Vad jag är lite nyfiken på... hur pass öppet klimat har ni? Kan ni gå i liksom i strid mot varandra, kan ni liksom mötas och liksom att ni krockar, har ni kulturkrockar som ni välkomnar? Eller tar bara av andras kulturkrockar, hur pass öppna och liksom kaxiga och tydliga är ni? Vad har ni för kultur när ni träffas och pratas i forum och grupper och fika?**
-
- Beror på... Alltså, menar... jag tror ändå att vi... vi som umgås liksom... jag kan känna att det har förändrats att man mot slutet nu... innan man går ut gymnasiet är mer tuff så... att man vågar säga ifrån när de säger någonting som inte... jag håller med om...
- **Hur kommer det sig?**
- Jag vet inte... det är väl mest att man ser kanske utvecklingen. Jag menar tyder på mer framgång... och så.
- Annan elev: Och att man kan mer om det också.
-
- **Är det kunskap, mer än att ni har mognat och blivit äldre?**
- Ja, en kombination.
- Annan elev: Jag har ju blivit arg på folk min i klass och pratat med dem förut om man inte har samma syn på det... flykting till exempel. Och den striden kanske man inte hade tagit om man inte kunnat lika mycket.
- **Man kan komma en del med fakta och med kunskap.**

- Ja, men precis. Det är nog lättare att säga emot någon om man ändå har någonting att... grunda det.
- **Hur låter det? Är det någon fler som kan känna igen sig i det? Att ni har liksom klivit fram och blivit tydligare... eller har ni blivit snarare blivit tillbakadragen... det är så himla komplicerat... jag har ingen aning om vad jag ska tycka. Man kan tycka som Grekland, man kan tycka som Danmark och man kan tycka allt möjligt. Jag har ingen aning om... alltså ju mer kunskap desto mer förvirrad blir man. Så skulle det också kunna tänkas vara. Du nickar är det så för dig?**
- Nej... jag vet inte.
- Annan elev: Men har man... vet man vad man tycker så tycker jag att man har ett ansvar att säga att ifrån.
- Annan elev: Det är nog mest det...
- ... det är därför... alltså skulle jag ju... liksom en kille jag blev osams med då kunde jag ju ha sktit i honom för att han får tycka vad han vill men nu känner jag att jag mer har ett ansvar mot flyktingar i Sverige att ändå säga ifrån... och säga att jag inte håller med.
- Annan elev: Så kan jag också känna lite ansvar för generationen... eller som vi växer upp i och dem... liksom våra barn och så kommer att... en möjlighet på något vis att göra förändring så kommer att synas...
- **Hade ni starka åsikter om det här ämnet innan ni... ni började läsa om det?**
- Flera elever: Ja
- **Ni två hade det, hur har det sett ut för er? Har de förstärkts eller... har det förändrats på något sätt?**
- Jag skulle nog säga att det är liksom... nej men det har tonats ut lite... alltså det har blivit mer allsidigt på alla håll om man säger så... på ett annat sätt... innan då stod man på en sak och nu i efter hand står man liksom någonstans mitt i mellan... om man säger så.
-
- **Det har blivit mer nyanserat?**
- Ja.
-
- **Någon som har någon annan upplevelse?**
- Nej, men jag känner att det har blivit starkare... och känner också som tidigare talare, man har ett större ansvar att säga emot...
- Annan elev: Det känns bara som om man har blivit lite mognare i sina åsikter på något vis... att innan var det så himla lätt... för några år sedan var det så himla lätt att bara ha bestämt sig för att det här tycker jag är fel och jag vet

egentligen inte varför till 100 %, men jag tycker det är fel åsikt. Nu kan man ha en diskussion med både sig själv och andra på ett annat sätt.

-

- **Är det någonting ni har som ni diskuterar mycket, är det mycket diskussioner i skolan eller hemma, med kompisar?**

-

- Ja.

- Annan elev: Ja, vi pratar ju mycket.

- Annan elev: Om en del...

-

- **Är det mycket starka åsikter?**

-

- Ja, jag tycker det är det.

- Annan elev: Ja, men precis.

- Annan elev: Och så tycker jag man inte vågar... alltså jag tror... det är inte många... alltså... det är inte många som vågar uttrycka sig heller... för att jag tror man är rädd för bemötandet. Och så när man har någon... jag vet inte... jag... jag tror det skiljer sig från individ till individ...

- Annan elev: Ja, det är ju lätt att säga ifrån om man vet att man har folk som backar en.

- Flera elever: Mm...

- Annan elev: Det känns som om det är ett ganska aktuellt ämne i... det är svårt att undvika det... att stå och inte ha en åsikt.

-

- **Mm... Ja...Intressant... verkligen.**

- **Har du några fler frågor?**

- **Nej.**

- **Vi får tacka så mycket.**

[Inspelningen börjar]

Eh, så att eh, nåt allmänt ni [ohörbart ca 00:06].

Jag tycker det går bra.

Mm.

Aa.

Va-, vad handlar det om?

Flyktingar, eller flyktingströmmen.

Migration!

Mm.

Aa.

Mm. *Precis. Och hur-, hu-, hur ska ni jobba med det här då, hur ska ni jobba med det. Hur har ni jobbat snarare?*

Vi börja med att ha gjort lite såhär-, frågar du hur jag har jobbat?

Mm.

Vi börja med å gö en såhär historisk eh...

Mm.

... såhär hur det såg ut. Vad var det? Hundra år tillbaks i tiden eller vad var det?

Efter andra världskriget var det.

[skrattar] Aa, okej! Och sen gick vi fram till nutid och så har vi problematisera lite hur det ser ut nu och koppla det till EU och sånt...

Gjorde diskursanalys.

Ja.

A, precis.

Och dom här länderna som ni har valt [ohörbart ca 00:54] gjorde ni den här historiska tillbakablicken på dom också?

Ja.

Ja.

Mm.

Och det är?

Tyskland, Tjeckien o...

Italien.

Italien. Och Sverige då?

Ja.

Mm.

Mm.

Och där kolla vi film, Sverige, då gj-, då kolla vi på nån film på SVT.

[ohörbart ca 01:08]

Ja, precis. Den där som gick-, vad hette den? Den heter...

Tvärvändningar.

Tvärvändningar. Där ja, precis. Ser ni på Grottesco?

Ja, eller ja har sett nån gång. Knappa förbi, asså, såhär, nån liten snabb. Så jag vet vad det är.

Det var en-, det var en-, ett utav dom programmen handlar ju om den här tvärvändningen då.

Jaha.

Ja det-, det var det jag såg tror jag!

Det var det du såg, ja.

Det var det jag fick med.

Do-, Dorsin är ju... statsminister Löfven då. Den-, den är ganska-, den är ganska intressant och fruktansvärt rolig. Man skrattar så man ligger dubbelvikt jag skratta så [ohörbart ca 01:46] händer inte så ofta.

[Skrattar]

Eeh, okej. Eh, men då ska vi se litegrann då. Mmh... eh, ha-, job-, jobbar ni-, jobbar ni i, eh, det är ni fem och sen är-, är det nån från...

En till.

En till?

HAN* är sjuk idag.

HAN* är sjuk idag.

Eller, vi är egentligen två till men den andra är aldrig här.

Nej. Är det d-, men det är inte bet-vetarna utan det är...?

Nej det är sam.

Sam.

Det är sam och sen är det i-, några andra från bet-, beteendevetenskap som brukar-, som kör nåt parallellt spår men kanske inte ni hade [ohörbart ca 02:32].

Nej vi har ingen koll.

Nej.

Mm.

Nej. Ehm, har ni tagit några kontakter utanför skolan kring det här eller har-, hur har ni jobbat? Berätta hur ni har jobbat. Hur har ni-, hur har ni liksom gått tillväga med diskursanalysen, med historiken och...

Vi googla.

Ni googla?

Aa.

Mm.

Vi letade upp källor som vi anser trovärdiga och...

Mm.

... som har information om det som, alltså rör... vårt område liksom.

Mm. Vilka har varit dom bästa källorna?

Oj, har ju använt...

Vilka har gett bäst-, ja...

U-, UE/UV*...

Mm.

UE/UV*.

... och en del artiklar.

Ja.

Ja, vi hade väl UE/UV* och SVT va?

Aa, mycke-, mycket SVT hade vi.

Hur ställer sig källkritiken med dom då? Är det källor ni tycker man kan lita på eller...?

Jaa...? Oj...

Ja, UE/UV* har ju li-, är ju lite objektiv av sig...

Mm.

... den beskriver ju ganska översiktligt om vad som händer...

Mm.

... sen artiklarna dom kan va lite subjektiv men i men dom beskriver nog ganska bra...

Mm. Ni har haft flera artiklar då som...

Ja.

... ger lite, kanske, annorlunda vinklar eller... ha-, har ni stött på nånting som ni ifrågasätter trovärdigheten i som ni tycker det här kan inte va sant eller ry-, lyckats komma ut i sociala medier och sånt där eller...

Nej jag tror inte riktigt...

Nej...

Nej.

... inte än så länge.

Nej. Har ni-, har ni pratat med några andra om det ni studerar här har det-, har det påverkat er i samtalen med föräldrar...

Nej.

... eller kompisar eller...

Inte för mig.

Nej, inte för mig heller.

Nej, nej, nej.

Utan det skol-, ett-, ett skolprojekt...

Ja.

... det är här som ni-...

Ja.

... här som ni gör. Så ni-, ni använder er inte av det när ni träffar snackar politik med era kompisar och så?

Nej ja-, jag har inte ens nämnt det tror jag.

Inte ens nämnt det? Nej?

Nej, jag har inte tänkt på det.

Nej. Så det har inte spillt över på det sättet?

Nej, inte mycket.

*Mm. Eh, u-, dom här är jus-, de-, kompisarna eller vad man ska säga som ni träffade från dom andra länderna i **ATEN*** är det nån utav dom som har kontaktat er...*

Nej.

... eller har ni kontaktat dom eller för att få material eller så?

Näe.

Nej.

Nej.

Ehm. Men hur-, va-, vad händer nu då framåt med projektet? Vad är nästa steg? Va-, hur tänker ni kring det, vad ska ni göra av det här som ni har samlat in?

Ingen aning.

Vi har ju lämnat in-, vi...

En presentation vi ska göra.

Aa... det tror...

Ja, jag tror vi sk-, alltså gå in ännu mer på hur... alltså, vad EU gör eller hur...

Ja.

... varje land, asså, möts i EU eller vad man ska säga.

Mm, mm.

För nu har vi ju bara-, asså valt varsitt land eller fått tilldelat varsitt land...

Mm.

... och tatt reda på hur... ah, deras bakgrund och hur dom har agerat i samband med flyktingsituationen som uppstod i s-, 2015 till fram till idag.

Mm.

Och sen får vi-, har vi ju alltså dom-, alla har ju länder har ju synpunkter på, alltså, hur EU arbetar...

Mm.

... och nu ska vi börja gå in mer på hur... ah, vad EU kan göra-, alltså problemen som finns för det är ju många som kanske är... lite emot EU...

Mm, precis.

... att dom inte får hjälp eller att det blir... ja.

Ni har ju Tjeckien, vem har Tjeckien av er?

Jag och HAN* som är sjuk.

Ja. Då har du ett väldigt intressant land du också...

Mm.

... gentemot EU just nu.

Mm.

Eh... hur-, hur jobbar ni med-, be-, bu-, berätta typiskt hu-, hur ni jobbar med det v-, vad händer-, ni sitter i-, i klassrummet...

Parvis.

Ja.

Alltså vanligtvis.

Parvis.

Parvis? Ja, okej.

Ja.

Och så kommer ni in och sen så sitter ni och snackar och så googlar ni upp...

A, exakt.

Mm.

... och dokumenterar...

Läser-, läser igenom och granskar...

Mm.

... då.

Så att de-, det som sker i projektet sker i klassrummet.

Ja.

Mm.

Sitter inte hemma och pluggar igenom?

Nej.

Nej. Utan allt-, allt sker här?

Jupp.

Mm.

*Och vad-, va-, vad gör lärarna? Vad gör **ANDERS*** och...?*

Handleder oss.

Vi hade ju... varsin handledare förut, två... vad heter det...? VFU-studenter?

Aa, jag vet inte riktigt.

Aa. Som var här och handlett oss förut nån åkte iväg så då kunde vi fortsätta [ohörbart ca 07:02] på egen hand så då-, **ANDERS*** har gått runt litegrann bara...

Mm.

... då.

Mm. Så de-, de inga-, inga föreläsningar som liksom...

Vi var ju på en föreläsning.

Ja men det påverka ju inte oss.

Fast det var ju ändå lite-, det hade ju med migration å göra...

Ja-o...

... det var ju en från migrationsverket som var här.

Det var ju mer Sverige.

Ja, vi skulle ju...

Ja men det rör väl ändå... tänker jag.

Mm. Men d-, va e-, var det inte den jag var med på? När han kom...?

Ja det var det nog.

Ja det kanske det var.

Ja, det var det va? Sen var det en journalist som kom också.

Nej det var bara från Migrationsverket.

Det var bara det. Ja, okej.

Ja.

Det var väl en anställd.

Aa.

Pro-, precis ja. Mm. Eh, har det varit lätt att få fram information då tycker ni?

Aa.

Ja.

Ja, det tycker jag.

Vi har också fått hjälp genom våra handledare att få fram information också.

Mm.

ANDERS* har givit oss många bra länkar på artiklar som vi kan använda.

Mm.

Och även nån rapport också.

Mm. Va-, va-, va-, vad vore kul att göra liksom va-, va-, vad vore intressant att göra utifrån det ni vet just nu vad är det ni skulle vilja mer kunskap eller kring-, information omkring eller är det någon människa ni skulle vilja träffa eller... liksom va-, vad behöver ni mer för att det ska bli ännu-, ännu bättre eller... eller så? Tänker ni där?

Typ att träffa nån som... alltså typ en som är berörd av det vi jobbar med...

Mm.

... tänker jag.

Vem skulle det kunna vara eller vad kunde det vara för slags person?

Alltså, typ... en vanlig människa...

Mm.

... alltså inte såhär...

En flykting?

... ja, eller liksom överlag.

Mm.

Det hade varit lite såhär intressant med en flykting som berättar hur liksom hur det var för honom [ohörbart ca 08:57] han eller henne att komma hit hur liksom, hur omhändertagandet har varit hur det har sett ut och sånt där.

Mm. Mm. Det skulle nog gå och ordna ganska lätt alltså med tanke på hur många som kom-, har kommit till **HALLSBERG***.

Ja.

Mm.

[ohörbart ca 09:11]

Kanske någon högupsatt.

Ja, jag tänker också...

Kanske någon högupsatt också bara.

[ohörbart ca 09:16]

Mm.

Det kan vi nog fixa. Kommunen s-, är det så du tänker eller ännu högre upp?

Ja. Vi kan-, jag tänk-, Jag tänkte inte specifikt någon plats utan mest någon-, någon som är ganska högt uppsatt.

Ja.

Hu-, hur högt tänkt jag-, det tänkte jag inte riktigt på men jag tänkte högt-, någon högt uppsatt.

Mm. Nån som är beredd att ta ansvar för det här?

Ja.

Typ migrationsministern eller nåt?

Ja.

Mm. Eller riksdagsledamot från Hallsberg [ohörbart ca 09:56].

Vilket som.

Aa. Men det kan vi väl... lobba för. [ohörbart ca 10:03]. Va-, va-, vad är det för problem alltså som ni ser va-, va-, va-, va-, vad kommer ni att landa i tror ni i era projekt?

Jag tror i alla fall vi [ohörbart ca 10:14-10:15].

Mm.

Jag tror det är i grund och botten kommer vi väl hamna i liksom att frågan i EU inte hanteras riktigt på rätt sätt...

Mm.

... att alla länder inte riktigt tar sitt ansvar...

Nej.

... för det är ju den kritiken man ger uppifrån...

Mm.

... och det är väl inte bara från Italiens håll kan jag tänka...

Nej.

Mm.

... så det är väl hur frågorna hanteras, sk-, skulle jag säga.

Vore det nån poäng med att prata me-, med eleverna i Italien som ni har kontakt med? Vore det intressant att få veta hur dom-, vad dom tycker och... i Tjeckien och...

Ja men för det är ju en del i det tänker jag ...

... om-, om-, ja?

Dom-, dom...

Vi har liksom en plattform för det nu en teknisk plattform så att man kan gå in där och etablera såna samtal det behöver ju inte vara långa men man kan ändå få en... e-, en stämningbild eller en-, ja, någons uppfattning om hu-, hur dom tänker kring det här om dom-...

Ja.

... om dom står bakom den Tjeckiska regeringens, eh, nej till fler flyktingar sådär...

Ja.

... om dom tycker att vi kunde ta mer...

Ja... trots allt så lever dom ju där också.

Ja precis. För ni är ju väldigt påverkade av-, av, eh, migrationen i HALLSBERG för n-, v-, v-, va-, vem bodde inte i HALLSBERG* det var nån som var...*

Jo. Jag bor där.

[ohörbart ca 11:44]

Jag bor inte i HALLSBERG*.

Jag bor inte heller i HALLSBERG*.

Nej.

Inte jag heller.

Vad kommer ni från för kommun då?

Jag är från KUMLA*

Jag är ju från LANDVETTER?* i GÖTEBORG*.

Landet i GÖTEBORG*.

Land-, alltså, LANDVETTER* är jag från.

Ja, just det.

Nära GÖTEBORG* kan man säga.

Men alla-, alla som bor i Sverige har ju nån uppfattning eller har ju erfarenheter på nåt sätt direkt eller indirekt. Eh, mmh... ehm... så målet är om jag förstod det rätt att ni ska fördjupa er litegrann då att ni ska komma vidare och sen-, när ska ni göra den här jämförelsen då? Eller gör ni den hela tiden?

Jämförelsen?

Ja vi...

Jämförelsen, alltså med...

Ja, hur det funkar i olika länder?

Det gör vi väl lite hela tiden...

Ja.

... eller framför allt nu.

Mm.

När vi har alla har liksom bakgrund över vad som sker.

Mm.

Så har vi ju gått, asså...

Vi gjorde ju...

... gemensamt

... vi börja ju lite förra lektionen...

Ja.

Ja.

... med [ohörbart ca 12:40] så gick vi ju igenom så hära vad det var för likheter generellt...

Mm.

... a, mellan...

Var det eran idé eller var det ANDERS idé eller...?*

ANDERS*.

Det var **ANDERS*** idé.

Mm. För att eh, d-, det finns ju möjligheter då att eh kontakta andra personer och det kan man ju-, det kan säkert lärarn fixa. Det kan vi också hjälpa till med. Om ni vill komma högre upp och sådär. R-, riksdagsledamöterna är ju relativt enkla å... å nå.

Ja, det borde man absolut kunna.

Dom är ju hemma på måndagarna från riksdagen. Alltid så att... det skulle dom ju bara tycka var kul, tror jag.

Skulle ni ju kunna bjuda in [ohörbart ca 13:22] olika håll.

Ja.

Så.

Olika delar av...

Av blocken.

... av blocken.

Miljöpartiet.

Olika delar av miljöpartiet.

Olika delar av miljöpartiet kan vi bjuda in.

[flera skrattar]

Mm.

Ja...

Ehm. För politikerna är naturligtvis intressant [ohörbart ca 13:42] nån handläggare kanske i Hallsberg och... och så. Och nån som inte kanske är för heller och tycker det här...

Mm.

... är slappt. De-, o-, om ni tror att det skulle liksom göra arbetet ännu mer, eh, intressant. Ehm... för att eh-, nej men det beror på om man vill lite mer personligt också, lite mera ehm, nyanserad kanske. U-, hur tycker ni det är? Ha-, är det intressant eller är det liksom bara ett jobb bland andra jobb som ska göras eller... ha-, ha-, har det hänt nåt med er när ni har tänkt på det här... EU och sådär?

Alltså, jag tycker ändå att de e lite intressant...

Mm.

... alltså, man får ju en-, man märker ju att det e liksom ändå en väldigt stor fråga som har skapat mycket problem och liksom oro eller vad man ska säga.

Mm.

Det märks ju liksom att de e en-, alltså en fråga som verkligen behövs ta på allvar...

Mm.

... och som behövs lösas för annars är ju risken att det blir säkert ännu mer problem inom EU att kanske en fler länder rent ut sagt kanske skulle kunna gå ur för att man inte...

Mm-, jag tycker det är ganska intressant att se hur olika länder, alltså tänker olika [ohörbart ca 15:10] tänker olika och så [ohörbart ca 15:10].

Mm. Hu-, hu-, vil-, hu-, hu-, om man preliminärt s-, grupperar dom, hu-, hur-, vad finns-, som Sverige finns i en position då och närmast Sverige finns...?

Tyskland...

Tyskland.

... är väl ganska likt.

Ja.

Så dom två står väl ganska mycket tillsammans.

Ja.

Och sen Italien vart står dom i förhållande till Tjeckien? Är dom-, är dom nära?

Alltså, dom är väl för-, alltså dom-, dom säger att dom behö-, dom behöver hjälp säger dom. Dom är villiga att ta in men då behöver dom hjälp.

Men Italien och Tjeckien är typ helt olika. Tjeckien vill ju inte hjälpa till alls nästan känns det som. Dom ha-, vi har fått de [ohörbart ca 15:55] från erat arbete.

Mm, mm.

Och sen-, och sen så blir det ju Italien är ju jättegärna villiga till att ta in folk och hjälpa men dom behöver hjälp både ekonomiskt och personal [ohörbart ca 16:05] eller vad man ska säga.

Mm, mm. Från EU då?

Mm, exakt, exakt.

Och då är det ju liksom själva styret i Italien som vill ta in däremot är ju folket väldigt splittrat.

Ja.

Vilket är det mest invandrartveksamma eller fientliga landet av dom här?

Tjeckien.

Tjeckien.

Tjeckien är det.

Mm.

Mm. Gäller det alla slags invandrare eller gäller det några särskilda? Ha-, har dom romer och...

Muslimerna är det dom inte vill ha in överhuvudtaget.

Nej, precis.

För dom är ju rädda för att dom ska va såhär IS-krigare.

Ja. Är det generellt? Gäller det alla länder? Är vi också mest rädda för muslim...?

Det tror jag. Sen finn-, asså de-, delvis det men sen så går det ju ett rykte också asså att liksom typ såhär somalier och sånt där är lata och sånt där. Att dom inte är villiga å göra nånting, det ryktet går ju också.

Mm. [17:03]

Men ja tror de är mus-, som jag uppfattar det så är det muslimer man är mest såhär...

Mm.

... oroad över.

Mm.

Mm.

Och Italien är rädda för romer, visst är det så?

Mm.

Det var nåt historiskt o-, otalt med romer, det är ju jättemånga som åker över där längst upp i Adriatiska havet det är väldigt, väldigt nära, det är inte långt till Rumänien därifrån [ohörbart ca 17:28]. Mm. Finns det invandrarfientliga partier i alla länder?

Mm.

Mm.

Mm.

Det gör det...? I Tjeckien gick det bra f-, dom växer...

Ja den ny-...

... ganska mycket i Tjeckien.

... den nya presidenten är ju fi-, fientlig mot islam.

Precis. Öpp-, öppet fientlig.

Ja.

Och det är inte Merkel och det är inte Löfven heller.

Nej, det är dom inte.

Mm. Ja men det där är väl intressant. Eh, och så ska in komma fram då till nån slags lösning eller sådär under våren nu.

Mm.

När ni ska sätta ner foten-, ska ni jobba fram den gemensamt eller kommer ni att...? Hur kommer ni att jobba med det tror ni?

Det vet vi inte än.

Ingen aning.

Nej, det har vi inte pratat om...

Nej.

... har vi inte.

S-, s-, ska ni lansera den idén då i en presentation i Bryssel i september då eller? Det blir kul.

Mm.

Se om nå n s-, blir chockade i Bryssel över era förslag. Vad behöver ni veta för att lägga ett sånt förslag? Vet ni tillräckligt mycket om EU redan?

Asså jag tänker typ hur snacket går inom EU.

Mm.

Asså vi vet ju bara vad varje land säger...

Mm.

... för vi vet ju egentligen inte vad E-, asså dom i EU gör.

Nej.

Dom kanske gör jättemycket som man inte...

Ser.

... vet om eller ser.

Mm, mm. Vi-, vill ni veta det?

Ja, jag hade nog velat veta.

Ja.

Mm.

Ja m-, me-, men då kan du skriva till en EU-parlamentarik-, en som sitter i EU-...

Mm.

*... parlamentet. J-, jag träffade ju en-, vi hade det på [ohörbart ca 19:23] universitet som var gäst som är eh, liberalernas eh, ledamot hon heter **CECILIA VIKSTRÖM*** hon sitter i universitetets styrelse också och hon-, jag berättade för henne om det här projektet, hon tyckte det jä-, lät jätteintressant. För så kan man ju an-, så kan man ju använda dom jag menar du är ju medborgare i-, i EU o-, och hon är din-, hon är en utav Sveriges företrädare där även om du-, jag vet inte vem du röstar-, om du röstar. Me-, men det är inte så viktigt så kan ju dom f-, säkert lämna tillbaks lite underlag till dig och säga att så hä-, så här ser det ut ungefär. Så det skulle kunna va ett tips, skriv till henne o-, eller till nå n annan som du...*

Mm.

... eh, känner o-, finns det nå n här på den här på den här [ohörbart ca 20:12]?

Nja, jag är osäker.

Men det är bara [ohörbart ca 20:24] så kan du ju göra.

Mm.

Eller ock-, så kan du också skriva till det här Europakontoret i Stockholm...

Mm.

... till deras kommunikatör där dom har ju stora staber med folk som bara är till för att informera om EU så får du lite inspel...

Mm.

... slipper du sitta och fundera ut allt själv också...

[flera skrattar]

Ja!

... så får du nåt att förhålla dig till bara...

Mm.

... ett litet inslag så att det finns ju väldigt mycket...

Mm.

... och överlag kan ni ju utgå från att folk är väldigt glada över att få frågor om EU därför att dom är så måna om att EU ska bli mera känt och pratas om och inte minst nu va-, det är ju bara-, vad är det tj-, maj 2019 det är val till EU.

Mm.

*Är det nåt mer **JASMINE*** vi ska, eh, försöka lyssna fram?*

Ehm, ja jag tänkte gå tillbaka lite till eh, till den här diskursanalysen, ni hade gjort-, handlat om länder diskurser kolla på ja men diskurser inom länder.

Var det du som pratade om diskursanalys?

Ja, det var ju att-, ja, som sagt vi hade gjort-, asså, vi kolla ju bara igenom länder och skrev bara ner mer eller mindre. Det var ju inte så mycket så hära-, asså vi gick ju på genom historia som **JIMMY*** sa och fram till nu och se hur det såg ut och kolla hur landet ser på frågan om...

Mm.

... migration och sånt där...

Mm, mm.

... det var ju inte så mycket mer än så.

Men det har ju lite med så här att det har skett va-, asså val i vissa länder typ...

Mm.

... vad det har påverkat väldigt mycket a-, liksom, frågan hur det liksom låter...

Mm.

... och även i landet, att man kanske har tappat förtroendet lite att-, sen att mer främlingsfientliga partier har fått en större-, alltså fått mer liksom mandat eller vad man ska säga.

Mm.

Mm, mm.

Och att det är-, asså många ser det som ett problem att framförallt har-, asså vi har ju Tyskland och där ju väl ganska stort problem just nu.

Mm.

Nu vet i och för sig jag inte riktigt vad som har hänt på senaste dagarna där men.

Ehm, har ni-, har ni kollat nåt på olika grupper hur man ser på dom...

Nej.

... det har varit liksom migration-, migration...

Muslimerna som...

Mm. Är det det som är latent i-, i länderna eller...?

Ja, det generella är väl det vi gått in på.

Ja. Mm.

Tror ni att den hela frågan kan kokas ner till det att det gäller för eller emot muslimer? Ä-, är det så? Har ni tänkt på det på det sättet? Är det det-, det vore mycket enklare om inte dom vore muslimer?

Nej jag tror det är överlag.

Jag tror också det är överlag.

Det är det? Mm.

Ja. Det är inte alltså-, i Tjeckien är det ju liksom så men inte-, asså vi har ju Tyskland och det är ju inte-, det har man ju inte sett att det är nån [ohörbart ca 23:19]...

Nej dom är ju redan så-, muslimerna är ju redan så många i Tyskland...

Mm.

... tu-, turkarna är väl, kan det va femtio miljoner eller nåt sånt där?

Mm.

För det är ju väldigt intressant att EU-politiken liksom får sån stor betydelse för na-, nationella politiken också påverkar det svenska eller tyska, italienska, tjeckiska politiska läget och valrörelserna väldigt mycket. Får väl se hur mycket det blir nästa år... m-, av det. Nånting annat som ni tänker på kring det här arbetet som ni... skulle kunna ladda er med? Tror ni att ni kommer landa i ett gemensamt förslag eller kommer ni att lägga olika förslag som ska-, i hur man löser det här?

Till slut så tror jag att vi kommer [ohörbart ca 24:18] till ett förslag som vi alla kommer överens om.

Det tror du?

Mm.

Mm.

Först tror jag att vi kanske kan komma olika sen så när vi pratar med varandra så tror jag att vi kommer fram till att ja det här är bättre än det här.

Mm.

Mm.

Brukar det va så?

Ja.

Har ni några tankar redan nu?

[ohörbart ca 24:36]

Näe, jag tror inte det.

Nej. Mm.

Nej, det är ju-, det är ju ett så himla stort och svårt problem...

Mm.

... men om ni kan bidra på nåt vänster så är ju det väldigt intressant. Annars så är ju liksom det här bara en kartläggning av hur det ser ut det är ju väldigt kul o-, och där skulle ni ju kunna använda er utav dom här, eh, som går i gymnasiena i dom andra länderna bara för s-, stämman av va-, va-, vad tycker dom dom kanske tycker väldigt olika, det är intressant men om man redan där märker att ja men Tjeckerna tycker att det här-, det här är så och så... Okej!

Mm.

*Är vi nöjda? Har vi svarat på våra frågor **JASMINE*** då som...*

Ja men jag tror att vi har prickat av det...

... håller på och [ohörbart ca 25:34].

... ja. Mm.

Bra, bra.

Mm.

*Skulle **ANDERS*** komma hit va?*

*Ja. Det skulle **HAN*** göra. Ehm men vi är lite tidiga eller när börja vi?*

Vi bö-, började lektionen vid 12.40.

Vad blir det?

12:50 vi slut...

[Ohörbart ca 25:55-25:56, alla pratar i mun på varandra]

Eller vad s-, k-, t-, vad ska vi göra nu? Tänkte ni på...?

*Nej jag tror att n-, ni ska fortsätta med **ANDERS*** en liten stund va? Var det inte så?*

Ja.

Ja.

*Men ska jag gå och hämta **HAN*** då [ohörbart ca 26:08].*

Det kan du göra. Ja, precis.

*Men **HAN*** sa ju hejdå till oss.*

Ja men jag vet inte...

Jasså ja det gjorde HAN.*

Ja, eller...

Nja-, jo bara till oss tre. För vi har ju inte [ohörbart ca 26:17] som dom här två nu.

[ohörbart ca 26:19]

Men eh, vi kan ju hämta ANDERS* och se vad HAN* säger.

Ja.

Ja.

Ja, precis.

[ohörbart ca 26:25, man pratar i mun på varandra]

Ja men gör det.

Har ni skrivit upp den nya tiden för Bryssel för er som kan och vill åka med dit förresten? Ni kanske inte planerar så långt i förväg?

Nej jag har...

Nej, det har jag inte tänkt på nånting så

Vet inte vart ni finns i världen?

Nja jag vet inte ens när vi ska åka.

I september.

I sept-, september vet jag men ja-, jag vet inte när i september.

Nej. Jag fick tiderna här.

[mummel i bakgrunden ca 27:07]

Ja för följa med det vill man ju gärna göra.

Det vill ni ja vad kul.

Yes!

Mm. Bryssel är en väldigt ro-, intressant stad.

[fniss i bakgrunden ca 27:14]

Det blir också första gången som jag är utomlands.

Är det?

Ja det blir det.

Du var inte med i ATEN?*

Nej jag gick i den där klassen då så.

[pratar/viskar om annat ohörbart i bakgrunden ca 27:27]

Femte till sjunde september kan ni lägga in.

Femte till sjunde?

Femtisjunde?

Femte till sjunde.

Okej.

Kan ni kolla om [ohörbart ca 27:54] här bara.

Ja det borde vi vara.

Tyvärr säger ni då.

Va?

Femte...

[ohörbart 28:05, bakgrundsljud och personer pratar i mun på varandra]

Vad är det för [ohörbart ca 28:08].

Femte till sjunde september.

Jaha! Nu!

I Bryssel.

[ohörbart ca 28:13]. The muscles from Brussels!

Ja men vad bra, jätteintressant att...

[inspelningen avslutas 28:19]

Transkribering av fokusgruppsintervju 2018-05-09

Fyra elever

Keps (K)

Svart t-shirt (ST)

Vit t-shirt (VT)

Solglasögon (SG)

Erik Amnå (E)

Mia Fogel närvarade vid intervjun och har gjort följande transkribering.

Erik: ...där något slags förslag till lösning nu i Bryssel och berätta om det ni har hittat med de andra länderna och vad ni själva drar för slutsats. Och vi skulle vilja prata med er idag om vad det har gett er för nånting, hur ni har uppfattat det här och om ni har lärt er nånting och om det var nånting som förvånade eller nåt som var liksom... avtändande, urtrist och så också. Så... och ni jobbade då med samma fråga, ju? Kring migration, det var ju eran grej, va? Så min första fråga är hur det var att hitta den här sociala frågan? Var det svårt? Var det naturligt? Minns ni det?

ST: Det var väl enkelt att hitta... alltså, det var ju inte svårt var det ju inte. Tyckte inte jag i alla fall.

VT: Vaddå, att hitta vaddå, jag fattar inte.

E: Ni hittade frågan om migrationspolitiken va, eller flyktingmottagandet.

SG: Ja, det gjorde vi, det var en ganska aktuell fråga när vi började arbeta med den, det var ju liksom... man hörde ju nästan överallt på nyheter. Så det var ju inte svårt att hitta.

VT: Men det vart ju inte så att vi hittade, det var ju liksom självfallet ju.

E: Den bara fanns där att ta tag i? Ni resonerade om någon annan fråga också kanske, och ställde den emot den sen, eller hur gick det till? Minns ni det, det var ju ett tag sen.

ST: Alltså, vi sökte ju bara upp fakta och liksom sammanställde det, skulle jag säga.

E: Men hade nån av er velat göra nånting annat än just migrationsfallet? Minns ni det? Eller var det liksom sånt som ni var eniga om?

K: Nej, vi var rätt eniga.

ST: Ja, det var ju aktuellt också. Så det var ju inte, det var ganska naturligt att vi fokuserade på det.

E: Vad har varit svårast? Är det nåt som har varit svårt, kanske jag ska fråga först?

K: Nej, det flöt väl på ganska bra.

E: Är det eran bedömning också? (riktar sig till övriga som instämmer). Var hittade ni materialet nånstans? Hur gick det till?

VT: Internet mestadels.

E: var det bara internet?

SG: Vi gjorde en intervju med... vad var hon nu igen? En på Hallsbergs kommun som hade hand om migrationsfrågor.

E: Var det hon som var här också? Och gav den där föreläsningen, nej det var inte hon?

SG: Nej det var inte samma person, men det var... det var ändå samma budskap de ville förmedla, eller hade. Nej, så det var ganska intressant. Då fick man ju liksom veta hur det var mer i Hallsberg. Det andra får man ju en inblick i hur det är i Sverige och i liksom världen.

E: Var det nåt som förvånade dig i den intervjun? Minns du det?

SG: Det är väl mer att man får alltså svar på att det man tror sig veta, lite mer.

E: Vad kunde det gälla, till exempel?

SG: ja men lite såhär... ja, hur många det är som kommer till Hallsberg kanske. Och man kanske tror att det är jättemånga men enligt henne så var det ju inte så många.

E: Hur många var det, några hundra eller?

SG: Jag kommer inte ihåg riktigt hur många det var faktiskt.

E: Men du slogs av att det var så få i förhållande till snacket i allmänhet?

SG: Ja, jag tror att snacket som går är ju att det är betydligt mycket fler som kommer än vad det kanske egentligen är. Att man typ drar en generalisering i stort. Men så var det ju här, man vet ju inte hur det är någon annanstans riktigt, eftersom...

E: Vad var det som ni andra liksom slogs av? Var det nånting som förvånade er?

ST: Det var väl hur EU hade behandlat migrationsfrågan. Att vissa länder inte tar ansvar. Det hade ialla fall inte jag särskilt mycket aning om innan. Men sen fick man ju lära sig det.

VT: Det var ju mycket så att... vissa enstaka länder fick ta mycket, väldigt mycket ansvar medan andra stod och kollade på mer eller mindre. Det var ju inte så att det var nåt som man hjälpte till med, utan det var så här "vi lägger det på EU som får lösa det" liksom.

E: Vad är eran reaktion på det, den nyheten då?

ST: Nej men man hör ju så mycket så här att EU är så bra och gemenskapen är stark och så där, men sen funkar det ju inte överhuvudtaget när det blir en kris, liksom. Men det måste ju de lära sig av också. Inga är ju perfekta kanske.

E: Vad fick du för känsla, var det provocerande? Blev du arg?

ST: Ja, det skulle jag säga.

E: Vad tänkte ni andra inför det budskapet, då? Att Sverige och Tyskland tar så mycket medan andra håller ifrån sig? (de andra instämmer i det ST nyss sagt)

SG: Alltså, man tänker ju att alla länder som är med i EU ska ha delat ansvar, och att alla tar det ansvaret. Sen när man får reda på att alla inte tar det ansvaret och eftersom man bor i Sverige och vet att Sverige har tagit ett väldigt stort ansvar så kanske det påverkar en mer, att man verkligen vill att andra länder ska göra samma sak.

E: Fick ni, utifrån den chocken eller den liksom nya insikten, av att somliga smiter om jag förstår er rätt, vad drog ni för slutsats då? Hur såg det ut, var gick ni nånstans ifrån den insikten?

K: Nej men jag började såhär tvivla lite på EU, skulle jag säga. Att de, alltså innan... jag vet inte hur jag ska förklara men liksom, innan så var ju EU liksom nåt självklart för mig. Men sen när EU inte tar det ansvaret de ger ut som de liksom säger så blev det såhär... det kanske inte är så självklart.

VT: Jag tänker typ att själva planen med, alltså bilderna av hur de ska ha det är bra, men praktiken de gör det i ser för jävlig ut.

E: Och vad drar du för slutsats av det? Hur diskuterade ni den slutsatsen?

VT: Det håller ju inte, det blir ju mycket enklare med samarbete, så är det ju bara. Och ifall man har en plan där alla ska göra det så måste alla ta sitt ansvar, så är det ju bara. Svårare än så är det ju inte.

E: Och det är det som ni landar i sen i er rekommendation, eller i erat förslag? (alla instämmer) Ska vi tolka det så att ni tror ändå på EU, att de kan göra det här? (alla instämmer) Ni vänder det inte så att om de misslyckas med det här, nej men jag skiter i EU? Det är liksom inte ett koko-projekt?

VT: Det är ju bara att de visar ju annorlunda aktioner än vad de har tänkt att göra. Ifall de bara följer vad de tänkt att göra så blir det ju bra, skulle jag tro ialla fall.

E: Vad gjorde det med er, om vi börjar med dig... det ni har berättat tolkar jag som att ni fick mer kunskap om hur EU faktiskt fungerar. Men vad gjorde det med er inställning och intresse? Om vi tar inställningen först, blev ni... du var inne på det lite, för dig var det självklart, men vad är det nu för nånting?

K: Nu är det ju... det är ju vacklande liksom, skulle jag säga. Det gjorde ju så att man blev mindre inställd till det

E: positivt?

K: Ja, men samtidigt så tycker jag EU är en bra grej men då måste det fungera på rätt sätt tycker jag ialla fall.

E: Vad säger ni andra, den attityd ni har och den värdering ni gör, sympatier och antipatier och så där, är det ungefär detsamma som ni hade innan ni började med det här projektet? Har det förändrats nånting, du låter lite mera tveksam, kanske?

ST: För mig har det inte förändrats. Jag är... samtidigt tycker jag man ska vara, alltså typ sätta ner foten mot de här länderna –Tjeckien och Ungern - som inte tar emot. För jag tycker ju man ska slänga ut dem ur EU. För att om de inte tar nåt ansvar så ser jag inte varför vi andra ska liksom... varför de ska få vara med.

VT: Jag tycker inte, alltså ett bättre alternativ än att slänga ut dem ur EU är att försöka få dem att göra nånting för EU. För ju färre vi blir desto svårare blir det, alltså om man får alla länder att förstå att det måste göras blir det ju enklare att öppna, gå enligt planen, liksom.

E: Vad säger du, vad är din hållning?

SG: Nej, jag tycker också lite som Edvin (ST). EU gör ju, alltså det är ju en bra organisation att vara med i. Men det är klart att det måste funka för att man ska kunna lita på varandra och att det ska kunna funka. Det är det som inte funkar nu att, alla kan inte lita på varandra och därför backar ju folk till att göra som de själva vill för att markera lite tror jag också.

E: Så ni tycker att man ska ge dem en chans till, ändå?

VT: Man borde vara striktare mot dem, tycker jag. Om de inte gör sitt jobb så...

E: ...så kastar man ut dem, eller vad gör man?

SG: Fast jag tror att om man skulle göra så så tror jag att EU till slut skulle försvinna. Det kommer alltid komma folk som tycker lite tvärtemot, det finns det ju alltid, det är liksom... och har en annan väg att gå än den som de gemensamt kommit fram till, kanske. Därför tror jag att det är bättre att alla länder är kvar, men att man får försöka kompromissa eller nånting. Att alla ändå har ett gemensamt ansvar men att vissa länder kanske kan fokusera lite mer på det de är bra på medan andra kanske kan göra andra grejer. Medan i större frågor får ju verkligen alla ta ansvaret.

E: Man får lite grann ändå ta och ge. Man får lyssna på kritikerna och försöka förstå dem och gå dem till mötes nånting, är det så liksom, en process och förhandling, är det så ni ser det? Mm. Det ni gjorde sen, ni djupdök ju i olika länder. Vad hade ni för länder här?

ST: Tjeckien.

K: Tyskland.

VT: Italien.

SG: Jag hade också Tyskland.

E: Vad la det till för nånting? Ni dök ner i den där och historien omkring förhållandet till immigranter och främlingar och flyktingar och sen då... vad betydde det? Vad lärde ni er och vad drar ni för slutsatser av det? Tjeckien?

ST: Jag lärde mig att det är ett väldigt, jag kommer inte ihåg vad presidenten heter men, han är ju väldigt fientlig mot just muslimer. Och, nej men då lärde man sig ju att liksom

här i Sverige pratar vi ju om Sverigedemokraterna och så där. Där (i Tjeckien) är det ju någon som faktiskt sitter vid makten, och hur det fungerar, hur ett land styrs utifrån det.

E: Har du följt med vad som händer i Tjeckien?

ST: Nu? Nej det har jag inte gjort.

E: Du har inte följt upp det på något sätt?

ST: Nej, det har jag inte gjort.

E: Vad säger ni då, Tyskland?

K: Man fick ju en, alltså... en större bild av hur Tyskland ser på invandring, invandrare och invandring överhuvudtaget som man kanske inte hade superkoll på innan.

E: Vad betydde den insikten när det gäller att dra slutsatser och ställa krav och så där, tycker du att man måste vara mer tillåtande och förstå att de inte är så pigga på...?

K: Ja, alltså... jag förstår ju de som tycker att det kan bli för mycket och de som, alltså den andra sidan, vad de tycker liksom om...att det kan bli för mycket och det kan ju jag också tycka men man måste ju ändå liksom... bara välkomna dem, det behöver inte vara så fientligt mot andra människor bara för att de har en annan hudfärg eller kommer från ett annat land så, utan det är ju människor som människor.

E: Men i Tjeckien så var det väldigt mycket islamofobisk, alltså antimuslimsk. I Tyskland, hittade ni mycket av det där också?

K: Det börjar väl komma nu, skulle jag säga.

E: Det här som är i Dresden och så, den här demonstrationen de har. De var väldigt muslimska... hur tänker du kring det du lärde dig om Tysklands record?

SG: Nej, alltså... de har ju alltid försökt att vara ganska delaktiga och ta ansvar. Det är också så här att med allting som har hänt den senaste tiden så är det ju folk som ifrågasätter. Och då bildas ju, eller de här som SD fast jag kommer inte riktigt ihåg vad de hette i Tyskland, de får ju flera anhängare. Det är ju fler som blir beredda på att göra... att gå emot det de en gång kanske tyckte för att se om det blir någon skillnad. Jag tror att man, man ser ju, de ser väl hur det har gått för oss i Sverige också antar jag, att SD är ett ganska stort parti och då är de beredda att göra samma sak. Jag tror att det sprids ganska mycket, de här partierna som är lite mer främlingsfientliga.

E: Italien då, med dess historia?

VT: Alltså, på det sättet jag och Jimmy kopplade det till migration är att de får ju typ ta största ansvaret, det är dit de kommer först. Kusterna blir ju överfull och allting, de gör ju allting för att kunna rädda så många som möjligt, men det är ju... De dör ju där också. Så det är jättekris.

E: Vad drog du för slutsats av den kunskapen?

VT: Det blir för svårt för Italien att kunna hantera alla, det måste finnas hjälp, så är det ju bara. Det är ju dit de kommer från Syrien och sånt där.

E: Vi som bor så himla långt bort, vi bor längst bort av alla från Sicilien och var de nu kommer någonstans...

ST: Men det handlar ju om att vi måste liksom hjälpa till, och inte bara vänta på att de ska skicka vidare från Italien, utan man måste ju hjälpa till på plats. Och inte...(ohörbart)

K: de skickar ju miljoner och...(ohörbart) folk och det hjälpte ju inte överhuvudtaget. Det måste finnas fler ställen som de kan ta in folket på.

E: Grekland och Spanien och...

SG: Men jag tror också att många, Sverige och alltså och de länderna som ligger högre upp inte riktigt, alltså man förstår ju ändå problemet men att hade vi varit Italien... jag tror att man får en ännu större inblick i hur det verkligen är. Alltså visst, vi är jätteför att hjälpa till, men vi vet ju inte hur det är på de mest extrema platserna. Det kanske därför de backar till slut, det blir för mycket liksom. Och medans vi inte backar, för vi vet inte exakt hur det är.

E: Och Hallsberg tillhör inte de extrema platserna?

SG: Nej (fniss) det gör det väl inte.

E: Det är så du tänker?

SG: Ja

E: Och därför måste man vara lite...mm. Så att den här djupdykningen i olika länder, vad gav den för nånting? Går det att sammanfatta på något bra sätt?

VT: Ja, alltså man ser en helt annan bild av hur, vad man trodde innan, så är det ju. Alltså, jag tänkte inte "det måste vara hemskt i Italien" innan jag kollade in det. Det blir liksom en annan bild utav hur verkligheten ser ut för alla andra.

ST: Och man får ju också en förståelse för, som med Tyskland, att man förstår liksom varför det börjar bli mer, alltså mer tveksam hållning till att ta emot när man liksom är ett av de länderna som tar in mest. Medans, ja men länder som Ungern och Tjeckien och de tar ju inte emot överhuvudtaget.

E: Förstår man också Sverigedemokraterna och Moderaterna och Socialdemokraterna i Sverige mer? (ett par instämmer) Deras hårdare hållning?

K: Alltså jag tror, Tjeckien gör ju ändå en bra grej, anser jag i alla fall och det är liksom att i Sverige är den här, då blir liksom debatten... om du är på högersidan blir du oftast klassad som rasist. I Tjeckien så där anser jag i alla fall, sen vet ju inte jag om jag har rätt, men att debatten är mer öppen där. Att du får ha högertankar utan att bli kallad rasist, liksom. Men sen om du är islamofob, ja då är det ju skillnad såklart men... det kändes i alla fall som att debatten var mer öppen där.

E: Vad säger ni om det? Är det en trängre korridor i Sverige?

SG: Ja, det tror jag verkligen att det är. Man måste ju verkligen tänkta efter på vad man säger för att inte klassas som rasist.

E: Ibland kompisar eller hemma? Orienteringsklubben eller?

(flera pratar i mun på varandra)

SG: Överallt skulle jag säga.

VT: Alltså, de närmaste vännerna, där kan man prata om vad som helst, men ifall man är med vissa människor som man vet så här... de som förvränger det typ, då håller man gärna käften!

E: Ingår skolan i den trånga korridoren också eller?

Alla instämmer

E: Här vågar ni inte eller här vill ni liksom inte...visa öppet

ST: nej men alltså så här...

K: Man kan säga öppna kort, men du blir jättefort klassad som rasist då

VT: Ja

E: Bland kompisarna eller lärarna eller?

K: Jag tror man liksom... jag tror man tjänar... de som är mot rasism tjänar nog på det, att ha en öppnare debatt, för då kan du ju komma in med argumenten mot rasism. Man ska ju inte va rasist, det ska man ju inte va.

VT: Men jag tycker att...

E: Men man kan förstå, eller vad du säger, det är lättare att förstå rasister, är det det du säger?

K: Nej, men alltså så här om debatten blev liksom öppnare än att stämpla fort som rasist, liksom.

VT: Jag tycker i många ställen i det svenska samhället så har vi typ vridit och vänt på vad man kan säga så att det blir nånting dåligt när det egentligen bara kanske är nånting som man... hade det varit i Tjeckien så kunde vi prata om det utan att man ska bli klassad som dum i huvudet typ. Det är för dåligt tycker jag.

E: Danmark kritiserar ofta Sverige för just det här och säger att "ni är så himla rädda, ni är så försiktiga, (ohörbart), ni är så ängsliga och går och kollar och vad kan man säga i tv" och sånt där.

ST: Men jag tänker att, om man går tillbaka till Sverige, att det jag stör mig liksom på är att man... ja men som de som liksom värnar om Sverige kan bli lite så här... lite blinda av, att de liksom tror på att det bara är invandrare som begår brott och man liksom får en... man tror att vi är liksom perfekta och aldrig gör brott överhuvudtaget. Som den här partiledardebatten när Jimmie Åkesson säger att våldtäktsutövarna kommer med invandringen så blir man ju liksom... Folk börjar ju till slut tro på det och det tycker jag är en farlig utveckling när man liksom inte kan se det för vad det är.

K: Nej, och det är det där jag menar, då måste man ju liksom våga prata om det. Då ska man ju inte bara säga att Jimmie Åkesson är dum i huvudet, då måste man ju våga ta debatten (VT går ut ur klassrummet)

ST: Ja, exakt

E: Det är lite intressant då i... i går så talade Brottsförebyggande rådet, BRÅ, om att de ska börja analysera varifrån de människor kommer som begår brott.

K: Ska de göra det? Det har väl de gjort förut, va?

E: Det handlar ju precis om detta som ni är inne på. För egen del har jag haft svårt att förstå BRÅ:s tidigare hållning. Jag tycker det är väldigt konstigt. Jag tror att det gynnar...

ST: Det har ju inte varit så speciellt tydligt kan jag tycka med hur stor andel det är... som är svenskar och hur stor andel det är som är icke... utlandsfödda liksom.

E: Och det är klart, då inser vi att vi har ett problem som vi måste tala om. Och svaret behöver inte bli att vi måste hålla dem borta, utan snarare blir det ju vad vi gör för integrationen? Hur ska det... ja, ok, det är inte jag som ska prata. Vad kan ni göra åt det här, nu då? Eftersom ni är medborgare i EU?

K: Först och främst så är det ju rösta, skulle jag säga. Det är det första steget. Var aktiv, samla information och rösta.

E: Är det någon som överväger nåt annat? Ni tror att man kan påverka genom sin röstsedel, är det det du säger? (de instämmer)

E: I EU-valet?

SG: Jag tänker...

E: eller i riksdagsvalet?

K: I båda, skulle jag säga

SG: Alltså, jag tänker ju att, jo ok alla ska ju rösta för det gör ju skillnad, men en röst är ju kanske egentligen inte jätte... mycket. Eller att, det är ju inte så att min åsikt kommer genom genom en röst, antagligen.

E: Nej, men en, två, tre, fyra, fem, sex... jag menar, en röst är en röst och en röst är en röst...

K: det är bättre än inget

SG: Ja, det är klart att det är bättre än ingen röst,

E: Jag förstår vad du menar, så är det ju.

SG: men det är ju fortfarande så här, ok många i Sverige röstar i EU, men frågan är... alltså... kommer det vi tycker att EU ska göra, kommer det igenom? Eller vem är det liksom som säger vad vi tycker? Det är mer så här, vi röstar ju fram ett... parti eller... som står för våra åsikter. Men de säger ju sina åsikter men de här smågrejerna tänker

jag, som kanske kan verkligen kan göra skillnad kanske inte kommer fram igenom bara röstning. Och vem är det då som ska ta tag i det, liksom?

ST: Men jag tänker att det kraftfullaste sättet att, alltså... framföra sin röst är liksom att... göra demonstrationer, att demonstrera, för att det blir liksom... det ser man ju med NMR när de går runt, det får ju genomslag i samhället på ett annat sätt än vad en röst får kan jag tycka. Även fast en röst kan påverka, liksom.

E: Det får ett genomslag i media, det blir uppmärksammat menar du. Så det är en väg du ser? Är det något mer ni tänker på som man skulle kunna göra för att få fram er uppfattning eller få fram din uppfattning?

SG: Alltså, jag vet inte exakt riktigt hur det är, men jag tänker det lär ju finnas mindre grupper som är specialiserade på (?), så det gör det ju, men nåt att man kanske kan bygga vidare typ på det. Jag tror ju inte på riktigt, alltså jag tror att demonstrationer leder mer till fler fighter eller vad man ska säga, tror jag att risken kan bli.

E: Inte resultat?

SG: Nej, det tror jag inte. Men jag har ingen aning.

E: Så du talar om nån grupp som jobbar med de här frågorna, att man skulle gå den vägen, är det så du tänker?

SG: Ja... mer.

E: Och civilsamhällsorganisationen

SG: Och de bara fokuserar på det, och inte att det är en jättestor grupp som har lite input i allting.

E: Hur ser ni idag på er som EU-medborgare, aktiv medborgare? Vad är en aktiv EU-medborgare, en ung aktiv EU-medborgare, som alla talar så väl om och tycker att vi måste ha fler aktiva medborgare inom EU? Vad tänker ni när ni hör sånt prat?

SG: Jag vet inte riktigt.

ST: Nej, inte jag heller. Jag tänker inte på något speciellt, så. Men känns det inte som att man kan göra så mycket för att påverka, förutom att rösta?

E: Demonstrera då, kanske?

ST: Men jag tänker att ett annat sätt kan ju va liksom att man som politiker åker runt i skolor och sånt och pratar med oss elever så att nån liksom får en bild av vad vi tycker och så.

E: Mer än att du går till partimöte och säger vad du tycker till dem?

ST: Mm.

E: Det har du inte planerat att göra? Att gå in i ett politiskt parti och säga vad du tycker?

ST: Nej... alltså nej... inte direkt så.

E: är det någon som funderar i de banorna? Blivit sugen på att bli EU-parlamentariker eller nåt sånt?

K: Nej

E: Gå in i något ungdomsförbund eller... du (SG) sa ju det här med, vem var det som sa det att gå in i, det var väl du som sa det, att gå in i en organisation kanske. Att den vägen föra fram en åsikt

SG: Alltså, jag tror ju att det är bra, men inte jag själv kanske. Jag vet inte, men samtidigt vem ska ta ansvaret, för det känns ändå som att det behöver va nån. För det är lite så där, att jag funderar, egentligen, hur aktiv är man om man röstar, egentligen? Det är säkert många som bara, ja, röstar för att, alltså lite för att rösta och hur insatt är man egentligen? Man kanske typ sista veckan bara tar reda på lite och så röstar man. Det är ju inte ett aktivt, det är ju inte aktivt tycker inte jag. Och så tror jag egentligen att de flesta, utan att veta, är när de röstar.

E: Vi kollar ju inga förkunskaper när vi delar ut valsedlar, utan vi låter alla slags människor, oavsett hur välinformerade de är eller så, rösta. Och så måste det ju vara, naturligtvis.

SG: Ja, det är klart.

E: Men, känner ni att ni har fått bättre grund för att rösta? På det här speciella området? Att man skulle, ni var ju inne på det, förresten, att partierna skulle komma och ta reda på hur ni tänker och vad ni vill? Det är ett sätt som...? Ni skulle välkomna politiker till skolan? (Alla instämmer)

SG: att få en djupare inblick i hur de står i vissa frågor, alltså, det finns ju massa olika frågor. Nu vet ju vi hur många partier står i migrationsfrågor, men det är fortfarande bara en väldigt liten del egentligen av det stora hela.

E: Hade ni nån glädje av de här eleverna, fick ni nån kontakt med dem alls, eller hur funkade det? I Aten träffade ni ju dem, men över nätet eller...?

K: Man prata väl mer om annat när vi var där.

E: Fotboll

K: Jag försökte bara förstå vad de sa, jag är ganska dålig på engelska.

E: Nu blir det bättre, i Bryssel. Nu kan du mycket mer. Hörni, har ni nånting som ni vill skicka med mig? Nånting jag ska tänka på när jag skriver ihop rapporten om Alléskolan och Alléskolans jobb med EU? Nej? Det var jättekul att träffa er och jättekul att få den här dialogen. Jag skulle vilja att ni då allra sist skriver ner [...] den sista frågan är då, om jag först försöker sammanfatta, jag tror jag gör det i den här ordningen:

Skriv ner helt anonymt, eftersom jag inte vet vad ni har för färg på era pennor, hur ni upplevde det här arbetet med att jobba med ett socialt problem som ni kunde se i Hallsberg. Vad bär ni med er för nånting av det? Hur uppfattade ni det jämfört med vad ni förväntade er? Blev det som ni trodde, eller på nåt annat sätt? Skriv ner det.

Bra, tack. Då har jag en avslutande grej bara, som går snabbt. Så här har jag uppfattat det ni har berättat och pratat om:

Ni började med en ganska allmän förståelse av vad EU var utifrån vad ni hade läst tidigare och sådär. Att ni fick nu ökad kunskap och insikter om olika konflikter och en förståelse för andra perspektiv än de ni hade haft tidigare och även Sverige har kanske, från andra länder. Ni tror också att det går att påverka, är det så? Är det rätt uppfattat? Jag var lite osäker där. Och de sätt som ni ser där är då att rösta, demonstrera eller gå in i en organisation. Och då är min fråga avslutningsvis, på en skala 1-5 där 1 är tråkigt och 5 är roligt. Vad var det här EU för nånting... hur mycket poäng skulle ni ge det här projektet, EU-fallet. Rent liksom, skit i hur mycket kunskap eller liksom, vad var det för känsla som ni jobbade med? Var det tråkigt eller var det roligt? Tråkigt 1, roligt 5.

VT: Jag skulle säga 3, det var varken tråkigt eller roligt.

ST: Ja, det skulle jag också säga.

K: Det får en 4:a av mig

SG: 3-4 tror jag

E: 3 och en halv? Det blir alltså drygt 3 då. Bra, tack så mycket!

Fokusgruppsintervjun avslutas.

Fokusgrupp

Handskrivna kommentarer om hur fokusgruppsdeltagarna har upplevt projektet:

Jag uppfattade som en positiv sak, Jag gillar samhällsfrågor så det föll mig väl i smak. Ämnet var också väldigt intressant och det blev bra samtal.

Jag upplevde att det var intressant och roligt att jobba med det här sociala problemet och även få en utökad kunskap om hur olika länder sig (ser?) på migrationsfrågan.

Intressant arbete. Fick en blick från olika synvinklar. Det gjorde så att man fick tänka annorlunda vid olika tillfällen.

Det har varit mycket intressant och man har lärt sig mycket nytt om EU som organisation och hur det fungerar. Kanske att man velat veta ännu mer om just EU och inte fokusera endast på migrationsfrågor så pass mycket som det nu blivit. Men det var å andra sidan ett spår vi valde att fokusera på. Men ännu mer vetskap om organisationen och hur de agerar i andra frågor hade varit intressant.

Men ni fyra åker,

Nej vi tre

eller ni tre och sen du?

Ja och dom två som kommer

. Ja allt är fixat med hotell och flyg och sånt där. Det åker väldigt mycket folk från Italien då, hur många var det dom var 40 stycken va? Som söker studenter från...

Ja jag tror det

Sen kommer det från Portugal och från Tyskland och från Estonia, va?

Kommer eftersom vi kommer behöver ha, vi kommer ju behöva lägga ut bilder också eller ska vi skicka runt bilderna kanske?

Vi kan lägga dom på golvet kanske.

Det är klart vi ska lägga den här på något bra sätt.

Vart vill du ha den till det...

Ja jag tänkte säkra upp jag litar inte riktigt på (ohörbart ca 25 sek)

Vi spelar in, vi spelar in bara för att vi ska ha hjälp i våran tec, och så där men vi väntar på dom där två andra. Är det någonting som ni funderar på när det gäller Aten och sån där eller?

Vad är det för flygbolag?

Ja t, är det KLM eller?

Ursäkta vad sa ni?

Flygbolag.

Flygbolaget, vilket det var?

Ja är det SAS?

Jag vågar inte svara på det faktiskt.

Jag tänker om man kan (ohörbart ca 50 sek).

Har du synpunkter eller?

Va?

Är du orolig inför någonting?

Nej, jag ville bara veta.

(mummel)

Nej jag har faktiskt inte fått, Emelie har inte skickat någonting till mig, utan vara till Anders, så fråga Anders

Ja men det är ett schysst beläget hotell, hotellet ligger på (ohörbart ca 1 min 10 sek) va? Så mycket har jag förstått.

(mummel)

Så vi blir, med er blir vi, nio, nio, tio, elva, tolv, tretton, vi blir nog ganska många, tretton- fjorton stycken från Sverige.

(Mummel och visslingar)

Hur långt är det från drott, är det åt det hållet eller var är dom, gymnastik, var ligger gymnastiksalen?

Ee därborta

Men vi väntar på dom, då.

Vad är det vi ska göra egentligen?

Ja det är en bra fråga. Vi ska, vi ska, vi ska prata, ni ska få se på bilder bland annat och så ska vi prata om samhällsengagemang. Och i, och er själva.

Men det här är ju egentligen (ohörbart ca 2 min 25 sek) ja jag tänkte.

Ja, du menar vad vi ska göra i Aten?

Ja.

Nej ja ja just det, i Aten så ska ni ju presentera era arbeten det ni håller på och gör dom här små projekten

Jag har inte riktigt kollat (ohörbart ca 2 min 40 sek)

Var är, ni kanske är två stycken som hjälps åt då med och presenterar på engelska det ni håller på och pysslar med

Bara två? Inte alla?

Jo alla.

Okej hej då.

Och

Det är kört

Inför, inför dom andra studenterna och lite andra lärare och så där. Så det är int, det är inte farligt. Och så får ni en ganska kort presentation där, där liksom problemet och det här har jag fått fram och så här jobbar jag och sen får ni lite synpunkter på det, kommentarer eller frågor och så där, ja hur är det i Sverige? Hur funkar det där? Så det är väl på fredagen det tror jag. Fredagen som studenterna presenterar va?

Ja, då kommer ni ju få diskutera med dom andra studenterna

Dom andra studenterna

Från dom andra EU-länderna

Så kommer ni få se hur dom har lagt upp sina arbeten, så ska ni ge synpunkter på det och så där.

Så dom håller på med samma saker som vi?

(Mummel)

Ja. På lite, ja, och det är ju kul och se hur dom har, hur dom har gjort och hur dom ser på det dom har ju andra förhållanden till EU än va vi har kanske i Sverige så att det tror vi blir kul. Det ska vara lite sociala aktiviteter också för och lära känna varandra och äta gott och så där så att... Ni skulle vara kvar till söndagen va, tror jag?

(mummel, och instämmande mm)

Nej varför kommer dom inte?

(mummel) *(ohörbart ca 4 min 45 sek)*

Vad sa du? Ska vi dra igång

Så kommer dom sen.

Okej okej okej.

Syftet med den här lilla timmen eller vad det blir är ju att vi ska prata om EU och hur ni ser på EU, och hur ni ser på samhällsengagemang och ingenting är ju rätt eller fel, det är absolut inget förhör, ingenting kommer och rapporteras till läraren eller någonting sånt. Utan det viktiga här är ju att, att ni säger vad ni tycker och vad ni känner för och sen så, sen så spelar vi in här men det gör vi bara för att vi ska ha lite hjälp när vi sammanfattar det här så det kommer inte att skickas vidare till någon CIA eller så utan,

(mummel)

...så. Och jag kommer att liksom driva samtalet, Jasmine kommer att föra lite anteckningar och hjälpa till och ställa frågor och så, och

Nu kommer dom.

Känner du igen rösten?

Ja nu kommer dom.

(En elev kommer in i rummet)

Vart är Jimmy?

Han kommer.

Så bra, välkommen

Tack

Ta en stol och. Så att inga svar är rätt eller fel, det är inget förhör alla ska komma till uttryck om det är någon som sitter tyst så, så kommer jag och ge ytterliga möjligheter att den personen säger någonting, så att vi får fram så många synpunkter som möjligt, och liknande samtal förs nu i dom andra sex länderna också med era studentmotsvarigheter så att säga. Och ska vi börja med bilderna? Ska vi ta och plocka fram dom här?

Mmm precis jag tänkte jag skulle sortera dom men samma högar med

Är det olika högar?

(mummel)

Nej det är samma bilder

(många pratar samtidigt)

Jag sa ju det

Jag tänkte först sortera dom (pratar om sortering av högar, ohörbart ca 7 min 00 sek)

(ytterligare en elev kommer in i rummet)

Det var ju lite stressigt idag

Jag vill inte vara med på någon konferens

Det vill inte jag heller

(mummel)

Varför gick han iväg? Han ville inte vara med?

Nej

Så får man göra eller?

(ohörbart ca 7 min 25 sek, många talar samtidigt)

Vi ska alltså föra ett samtal här i en timme om samhällsengagemang

En timme?

(mummel)

Sa var det inte så vi hade...?

Dom här kan du skicka runt så lägger vi ut alla bilder på

Ska vi lägga dom eller ska vi sprida ut

Ni kan få titta på dom

Titta på dom

Ska inte du säga

Vad fan gör du här?

Tack, ska jag dela ut?

Nej du kan kika lite på dom

Kolla lite på den ju

ojojoj

Och gör typ ingenting

Ni kan kika på bordet här på dom här

Det är dom som vi har i

bilderna, kan ni ta någon som ni kan, som ni vill kommentera, samma bilder som ni har där.

(mummel)

Ska vi börja prata om... det?

(mummel)

Så ni kan väl välja en eller två som ni skulle vilja säga något om

(Mummel)

Säg till när ni är klara, när ni har valt.

Ja jag är klar,

Ja jag är väl också klar

WP9 Fokusgrupp 1

Du ska ha två

Ja men ursäkta

En eller två

Ja jag tar en

Jag tar en

Har ni valt någon?

Jaha ja

Du får ta två om du vill

Vad är det som händer på dom bilderna? På den bilden som du har valt?

Ja, dom slåss ju utav bara helvete här. Mot polisstyrkan här. Jag vet inte riktigt vart jag ska ta mig på...

Poliser och vilka är dom andra då?

Ja, du det vet jag faktiskt inte.

Är det unga människor, äldre människor eller?

Ja 40-50 års åldern kanske. Skulle jag tro. Det är väl nog blandat kan jag tänka mig.

Vad gör dom?

Ja du

Demonstrerar

Ja det skulle kunna vara någon form av demonstration eller någonting.

Är det någon som har valt samma bild eller?

Nej

Nej du är ensam om den. Varför valde du den?

Ja jag vet inte, jag tog den första jag fick upp mer eller mindre.

Ja det gjorde jag med.

Vi skulle ju tala om samhällsengagemang. Har det något med det här att göra tror du?

Jao

Kan det handla om det?

Jag vet inte riktigt. Jag har ingen aning.

Nej, har du sett något liknande någon gång?

Alltså om jag har sett det? I verkligheten? Nej det har jag inte, jag har aldrig varit med om något sånt här.

Har du sett det på TV?

Ja det har jag gjort.

Vad har det gällt då då?

Ja då var det demonstrationer mot typ så här så här politiska och

Regeringar och sånt där

Har det varit men jag har aldrig sett det i verkligheten

(Två elever kommer in i rummet)

Har du? Ni kan kika på dom här bilderna och ta någon som ni vill prata lite mer om, har lust att kommentera

Vilken skulle vi ta?

Ni kan ta vilken du vill.

Men du har ju redan en

Men lägg tillbaks den

Så kan vi prata om dom lite grann

(mummel)

Okej. Den tar du, den vill du ta? Det finns kanske fler, okej bra. Ja. Vad tog du för bild, vad är det här?

Ja, det ser ju ut som några som demonstrerar mot något politiskt, något med röstning.

Har du sett något liknande förut?

Nej, som Mimmi sa på TV ser man ju det men det är inte så ofta

Inte i Hallsberg, eller var bor du?

Nej, Askersund.

Askersund, inte ens där?

Nej, inte ens där.

(skratt) inte ens där

Vad skulle det kunna gälla för någonting? Vad är det som dom håller på dem? Det är något med röstning ja.

Ja det verkar ju som något, att man, att rösta.

Är det rimligt att, att ha en sån bild tycker du? Gäller det, gäller det något, någon samhälls, någon samhällsfråga? Kan det vara det som är på G eller vad kan det handla om tror du?

Ja men det kan vara lite att desto mer som röstar desto mer rätt blir röstningen, att alla får sin åsikt sagd.

Okej, vad valde du?

Ja jag valde den här. För att...

Vad är det? Få se. Vad är det?

Ja det är män, eller ser ut som en kille som håller ett tangentbord som det vore ett vapen. Ja.

Vad är det han, är han maskerad eller vad är det?

Ja han har en mask på sig.

Vad kan det handla om för någonting? Vad tänker du på när du ser det där?

Alltså först tänker jag att han borde ha ett jävla spelproblem i fall om han alltså får från blicken att man ska göra så där med tangentbordet och så tänker jag väl att, ja det är väl det jag tänker.

Är det något som du tänker på att du har varit med om (nej) eller som du har sett (nej) eller är det helt främmande?

Ja

Kan det ha med något samhällsengagemang och göra?

Nej det tror jag int, eller det enda jag kan, nej, jo det, nej det tror jag inte, inte liksom utifrån den här bilden.

Är inte det där Ano, Ano bla bla bla anonymus dom dära

Anonymus?

Den där masken, det är väl samhällsgrej liksom? Har du inte hört om det?

Nej jag har ingen aning.

Berätta.

Nej men dom hackar väl?

Ja

Det är det första jag tänker när jag tittar på det här

Dom hackar väl

Okej

Typ vad gjorde dom?

Förstörde dom inte typ IS och sånt där?

Jo

Jag vet inte, minns inte

Är det ett sam, det är ett samhällsengagemang tycker du?

Ja. Det är det väl?

Vad säger ni andra om det?

(instämmande mummel, mmm)

Vad är syftet med det samhällsengagemanget? Hur kan man förstå det? Varför hackar dom tror ni eller vet?

Mm kanske för att göra det dom tycker är rätt, liksom man kan ju också göra det för skojs skull men dom kanske, jag tror att dom är lite mer så här politiska också, jag vet inte.

Just i det här fallet var det väl mera att dom ville ge uppmaningar om att dom kan, att dom kan hacka nästan vad som helst.

Mm

Visar bara att systemet inte riktigt håller, typ.

Så här, här är man anonym, man är kanske rädd för att bli upptäckt då så att säga, det, man gör något olagligt är det så?

Ja, men det kan ju fortfarande vara något bra.

Var det någon som hade samma bild? Nej. Tar någon annan bild då. Vad valde du?

Men jag hade ju den.

Du hade den, va dum jag är. Vad tog du då som kom in sent?

Den här.

Den här fina pojken. Vad tänker du på då?

Jag tänker, ja men han är ju någon slags vårdperson i ett läger och jag tänker att han hjälper folk.

Är det ett samhällsengagemang tycker du? Att hjälpa, hjälpa folk och åka till ett flyktingläger?

Ja att hjälpa utsatta personer.

Är det någonting som du själv har gjort? Har du gjort något som volontär eller så eller?

Nej det har jag inte.

Har du sett någon här i, var kommer du ifrån?

Ja e Kumla. Men, men...

Ser du volontärer eller frivilliga arbetare på stan eller något sånt?

Nej.

Vad tänker du om det här, är det ett samhällsengagemang eller?

Mmm, att man liksom hjälper dom som har det svårt.

Var det någon som hade samma bild?

Ja jag hade.

Du hade ja, vad tänkte du?

Jo men jag tänkte likadant att det är, man ställer frivilligt upp att åka till ett annat land och hjälpa och folk som behöver hjälp.

Tänker du att du ska göra det någon gång i framtiden eventuellt eller?

Jag vet inte, kanske jag inte tänkt det men man vet ju inte.

Nej, är det något som du, som ni tänker på ni som hade den här bilden, som ni har varit med om eller indirekt så att säga, ni har sett det i någon tidning eller noterat det eller på internetsajter eller så?

Vad då, volontärer?

Ja

Ja man har ju sett det på nyheter och sånt.

Du hade också valt den ja, tänkte du kring det?

Mm jag vet faktiskt inte. Dom (ohörbart ca 18 min 00 sek)

Var det där med EU?

Att det har med EU och göra eller (ohörbart ca 18 min 15 sek)

Jag vet inte. Är det något ni ser fram emot och rösta?

Ja.

Då ska vi se, du tog något annat?

Ja, jag valde den här bilden (skratt) det ser ut som att folket hjälps åt och städa eller någonting sånt där. Ja dom hjälps åt.

Och vad har det med samhällsengagemang att göra tycker du, vad gör, vad tänker du på?

Nej men alltså dom engagerar sig ju i att göra någonting för samhället förmodar jag, så hära för dom hjälps åt och försöker göra något bra, hoppas jag.

Vad tänker du?

Jag tänker typ samma sak att dom liksom hjälps åt att ja att liksom städa och så det ser snyggt ut.

Och då är det ett samhällsengagemang tycker du?

Mmm

Om man hade städat på sin garageuppfart några stycken, då hade det inte varit ett samhällsengagemang eller?

Mm jo det hade det väl varit

Varför ser man att det är ett samhällsengagemang?

För att alla hjälps åt, ingen liksom ja men det är, alla hjälps åt, det är ingen liksom står och tittar på vad jag ser i alla fall och det liksom ja mest liksom äldre människor men det ser ut som att det kan va liksom både yngre och äldre människor som hjälps åt

Kan det också ha betydelse att det är i en, tycks vara en gata eller en offentlig plats va?

Mmm

Då ska vi se, du hade en annan bild? Vad hade du?

Ja jag hade bilden typ någon som stoppar in papper i (ohörbart ca 20 min 50 sek) det är typ som valet för folk som röstar i...

Vad tänker du, vad tänker du inför den bilden?

Ja

Varför valde du den?

Nej jag har ingen aning, det var jag

Nu när du väl har den, vad tänker du?

Ja, det är ett val

Och ja precis, men sen då, liksom vad är det, vad ger det för association, va, får du någon känsla inför den? Är det något som liksom

Ja typ att alla är fria och välja i, ja det är typ fritt

Du tänker inte på något särskilt val, det amerikanska valet eller något franska presidentvalet eller något sånt där utan det är bara valet?

Typ, nej ja

Är det något som, som, som du tänker dig när du får rösträtt, är det självklart att rösta, eller är det någonting man ser hur det blir, vad har du för känslor att wow liksom det här är jätteviktigt eller ja kan ju?

Ja det, alltså jag vet inte det liks, för mig det är inte så där så självklart är det, att jag vill röst och så där, det spelar väl ingen roll, jag tycker så där, men man ser ju, man kan känna att man har ju frihet att man får ju välja vad som helst, att ingen har makt över mig jag gör vad jag vill lite så där

Du hade en liten annan känsla, förstod jag dig rätt eller? Inför valet

N ja eller ja

Du såg fram emot det eller vad sa du?

Alltså det ska ju bli, det kommer bva svårt men jag ser fram emot att få makt typ att bestämma hur jag vill ha det i framtiden

Är det något val som är viktigare för dig än något annat val? Är det viktigare att rösta kommunalt eller i EU eller i landtinget eller i Sverige eller är det något sånt?

Det kan nog vara alltså både kommunalt och liksom ja i hela Sverige

Okej då ska vi se, vem är kvar, du kvar.

Ja, jag valde den här bilden

Tjejen, ja vad är det för någonting då?

Det ser ju ut som att det är en tjej som är, ser väldigt mycket, alltså hon verkar gilla EU eftersom hon har målat EU:s flagga så hon verkar ju ganska förhoppningsfull vad EU kan göra för henne, tycker jag i alla fall

Skulle det kunna vara du?

Naej det tror jag inte för jag kan inte så mycket om EU tycker jag inte, så jag tror inte jag skulle måla en flagga så där

(skratt)

Överraska så här nästa måndag med

Ja

(skratt)

Är det någon av er som skulle, som tycker ja men det där det skulle jag kunnat göra?

Neee

Inte just nu

Alltså jag vet inte

Neeej

Kanske kan måla en flagga

Ja men när man inte är så insatt i var det jag har väldigt svårt och vara målade (ohörbart ca 24 min 25 sek)

Fast den är ju ganska fin

Ja

Va, va läse, håll upp den så vi får se då? Vad kan det vara för sammanhang?

Det kan ju vara det här med England med Brexit, kanske en som vill stanna kvar

Okej har alla fått kommentera?

Mmm

Mmm

Mmm

Har ni någon, är det någon, någon som kan associera till någonting som vi såg på dom här bilderna, har ni gjort någonting liknande, någon socialgrej, varit med och städat eller samlat, vad heter det, brukar man inte göra det på värdkanten, städa i dikeskanten längs vägarna sådär och har ni operation dagsverk eller

Ja det var ju mycket på, på lågstadi, eller på högstadiet hade vi det, där jag gick i alla fall att vi fick för en dag liksom göra någonting och sen så skulle vi typ ge hundra kronor till skolan av någon anledning

Vad fick ni göra då?

(skratt)

Putsa lärarnas fönster eller

Nej men det var typ att man så här, jag brukade göra något typ hjälpa till hemma och städa och så

(skratt och mummel)

Något annat, ni har inte demonstrerar här mot, mot någonting på skolan eller så har ni gjort namninsamlingar där ni har protesterat mot någon klasslärare eller någon, mot dålig mat eller... Har ni gjort någon sån, har ni talat om tillsammans vad ni tycker om någonting , har ni röstat om någonting eller har ni valt något elevombud eller någonting eller?

Mmm

Det har ni gjort

Ja men det gör man väl, alltså rösta så här på vem man vill ska bli typ ordförande i klassen eller typ, vi hade ju så här skolval också

Ja just det

Så man fick välja så parti och så

Hade ni partierna här då som fick berätta vad dom ville eller hur funka det?

Men alltså

Så dom fick debattera eller

Nej alltså det var inget sånt, det var bara ett val liksom, bara kolla hur det var.

Och det gör alla är det så, blir det, det gör alla på skolan, alla som vill deltar i valet då?

Ja jag tror att

Är det någon viss ålder eller hur funkar det på skolvalet?

Men det var ju på högstadiet så då var det ju alla på högstadiet

Okej

Liksom man kan ju inte, det blir dom som läst lite om det, förstår så, men man kan ju, man får ju välja om man ska rösta eller inte, man väljer ju och så

I vissa länder så är det ju lag på att rösta, Belgien till exempel där måste man rösta, Grekland tror jag också kanske att man måste rösta och det är ju bland annat därför att inte arbetsgivaren ska kunna liksom förbjuda en från att gå och rösta eller man inte ska

få ledig för... okej men skulle ni säga att är ni samhällsengagerade, skulle ni presentera er så?

På sätt och vis, men alltså om jag skulle få rösta så hade jag ju röstat om jag, om det skulle typ va någonting som jag trodde på, kanske så hära en demonstration som jag skulle vilja vara med i så hade jag ju gjort det, men jag är inte så engagerad just nu på det sättet men kanske blir

Alltså man är ju intresserad om vad som händer runt omkring en framför, man vill ju kolla på Nyheterna man vill ju ha en uppfattning liksom, vad som händer, för om man inte har det så kan man ju, alltså det känns, man kanske inte får någon uppfattning då liksom då är det ju svårt att veta varför människor gör som dom gör och så där, tycker jag i alla fall

Det är viktigt och veta vad man

Ja

Tycker är viktigt och tala om vad man tycker också

Ja

Det kanske finns många i USA som, som, som funderar på det, jag tänkte ni tala om röstning, dom har inte lika smarta vallagar som vi, där måste man ju registrera sig och hålla på en massa, men jag såg någon intervju på TV om någon som inte hade anmält sin rösträtt som var väldigt besviken över valutgången och i Brexit som du tala om eller hade bilden, var det ju också så inte minst unga människor var ju väldigt emot Brexit mot att gå ut men dom hade, hade inte röstat, så att rösta betyder ju en del alltså man kan ju få fram en ny president genom att använda sin rösträtt och man kan beslu, och man kan visa att man kan, man vill gå ut ur EU eller man vill stanna kvar genom att rösta så att på det sättet, tror ni att det blir, att man blir mer samhällsengagerad när man blir äldre eller tror ni det är en åldersfråga eller beror det mer vad som händer omkring en?

Vad som händer omkring tror jag. Det är ju alltid så, oftast så mä, åldern spelar ju inte alltid roll , det är ju liksom det runt omkring, tror jag.

Håller ni med alla att det är det som spelar roll?

Mmm

Kan man rösta som sextonåring? Skulle ni vilja det?

Nej

Skulle ni vilja ha rösträtt från sexton?

Nej

Varför inte det?

För att, eller om det hade vart så så kanske man hade varit mer insatt men jag är ju inte så insatt på det sättet men jag kanske blir det sen men, alltså jag tror inte att jag är mogen

Jag tror också att det handlar mycket om mognad, att liksom, jag tror inte vi just nu är mogna att liksom rösta eller fatta beslut så om hur vi liksom vill ha det men vi har liksom en uppfattning liksom om hur vi vill ha det men inte så att vi liksom vill, jag skulle inte det i alla fall, vilja ha makt nu att liksom få rösta utan att

Du får det i år så att du vet

Ja men

(skratt)

I förra valet hade jag ju inte röstat direkt

Det är ju debatt om sexton, i det skotska valet med folkomröstningen så var det ju så fick man vara med om man var sexton år och en del partier tycker att sextonåringar ska rösta, men det är klart att skulle man få sextonårs röster då kanske skolorna skulle liksom hjälpa till och få upp intresset och så vidare, vad tycker du, skulle du vilja ha rösträtt som sextonåring?

Jag vet inte man är ju inte så insatt nu som man kanske blir den men ja där är just det, det funkar ju i vissa länder så kanske

Varför demonstrerar man då? Om man har rösträtt och så demonstrerar man, varför gör man det? Som vi såg här i flera av dom andra (ohörbart ca 32 min 45 sek) man protesterar eller man kastar stenar eller man hur ska man tolka det, varför är det så mycket demonstrationer som pågår runt om i världen jämt

Folk vill visa missnöje att man kanske inte tycker att det har blivit som dom kanske påstått att det skulle ha blivit och såna grejer, så kan det ju vara andra som röstade emot redan från början som fortfarande visa missnöje

Man är en dålig förlorare liksom eller?

Ja kanske

Hur långt kan man, hur långt kan man gå då, kan man, kan man, om man brinner mycket för en sak kan man bli våldsam och förstöra och kasta sten och sånt där

Jag tycker (ohörbart ca 33 min 25 sek) sutta sten och sånt där nåt gränsen för, alltså då tycker jag nästan det gått lite långt, men man kan ju visa så här bilda tåg och sånt och visa att man är många som är enade om att man tycker det är dåligt man behöver ju inte, ja, kasta sten mot poliser och sånt där för det

Vad tycker du kan man, kan man, kan man försvara att man blir våldsam för att visa vad man tycker?

Neej, neej jag vet inte

Finns det några situationer när ni tycker att man kan försvara våldet som en metod för att visa vad man tycker? Eller går det någon gräns där vid våldet?

Alltså det är väl om man har någon sån här galen diktator eller något som i, ja, då är väl, då är det väl helt okej tycker jag att ta upp kampen och störta honom, tycker jag

Ja

Det håller ni med om?

Ja jag tror mycket beror på vad det är för något som liksom sker i landet för att man ska kunna, som jag vill säga man, liksom om det är en diktator så kan det va mer okej att göra det än om det bara att det är ett val som har gått fel

Så i en demokrati så kan man knappast försvara våld, man kan inte ens försvara olagliga metoder så att säga men i en diktatur så kan man försvara med?

Ja jag tror det mer

Är det rätt uppfattat?

Mer okej i så

Om man ser, om man ser därifrån så ser på TV nyheter det finns det i Israel också, det finns också vissa, två grupp, alltså folk som typ demonstrerar och kasta sten på poliser och så där dom gör inte grejer dom använder inte sin makt på ett bra sätt (ohörbart ca 35 min 35 sek) det kan man inte ha därför använder dom, kasta sten och (ohörbart ca 35 min 40 sek)

Och det kan man förstå menar du eller? Man kan försvara det till och med?

Ja alltså det är inte alltid farligt ska jag säga

Håller ni med om det eller vad säger du?

Mm alltså jag tror ju (harklar sig) förlåt, alltså jag tror att ibland så krävs det att man ska göra något extremt för att folk ska lyssna, att det kanske är det som krävs, om man bara säger att man inte tycker det är bra så tror inte jag folk lyssnar, kanske

Kan du tänka, tänker du på någonting när du säger så?

Ja typ feminister nu, folk tycker att man, eller att folk går över en gräns att det är lite extremt men jag tror det är det som krävs för att man ska, att folk ska lyssna typ

(skratt)

Och det gäller även om man, även om man lever i en demokrati tycker du så kan man...?

Ja

Även använda våld för att visa vad som behövs?

Ja men våld alltså mer, jag vet inte om det kanske, kanske inte är mycket men att man ska vara lite extrem, det är ju då folk lyssnar och kollar, reagerar typ

Vad skulle kunna gälla, vad tänker du på när du säger ordet extrem?

Ja, det är väl lite allt möjligt, alltså att folk, inte för extrema fall

Det finns ju många som klär av sig nakna och så där

Ja

Ja det är väl

(skratt)

Det är bra

(skratt)

Men jag tror att nu har det varit så där, ett maktläge där killar har haft så mycket makt så att för att det ska jämnas ut sig så måste tjejer verkligen trycka på för att sen när vi släpper efter så ska det jämnas ut sig, tror jag.

Snart ska vi fira hund, hundraårsjubileet av den svenska demokratin, kvinnor fick ju rösträtt 1920-21 första gången, men det är mycket kvar menar du?

Mm

Menar väl många. Tycker ni det? Att man kan bli extrem för och visa liksom

Man kan ju stå så där för flera månader

Hungerstrejk, hungerstrejka används ju ganska ofta faktiskt, för dom, för flyktingar som hotas av utvisning och sånt där. Är det så, ni håller med här att det finns frågor, typ feminism, som är så viktigt att man kan, man kan bli extrem? Det är klart att det är inte olagligt och klä av sig naken, tror jag, eller det kanske det är

Det är det

Är det det?

Ja

Ja just det på offentlig plats.

(skratt)

Ja jag har aldrig tänkt på det.

(skratt)

Men det är det ju naturligtvis. Man går in, ni vet i en russi pa, vad heter dom Pussy riots? Som gick in katedralerna i Moskva fram till altaret och rev av sig kläderna i protest mot Putin eller vad var det, mot någonting ja, nej men det kanske, och vad är det då, det ger ju mer, det ger ju sånt genomslag i medierna eller hur, om man i medierna, då anses man ju ha lyckats om man får medierna att uppmärksamma

Men jag kan tycka väl att det är lite att gå över en grän, att det är lite väl extremt

För

Men om man brinner för det så liksom, jag skulle inte kunna göra det i alla fall

Du skulle inte kunna göra det, du vill ha kepsen på?

(skratt)

Nej, liksom nej, jag skulle inte vilja liksom blotta hela kroppen inför en massa människor, jag skulle inte kunna göra det

Men om det var orättvist så kanske du skulle göra det

Nej jag tror inte jag skulle kunna göra det, det skulle jag inte kunna göra

(skratt)

Det skulle vara lite extremt för mig i alla fall

Det finns ingen fråga som du skulle kunna klä av dig för?

Nej

Jo

Nej

(skratt)

Nej, det vi i det här forskningsprojektet som Jasmine och jag och några till håller på med så funderar vi mycket på det här, vad är det att vara aktiv? Alltså en aktiv medborgare anses ju vara väldigt bra, att vara en aktiv samhällsengagerade, människor som bryr sig och så. Hur kan man vara en aktiv medborgare, vad tänker ni när ni hör dom orden? Vad gör en aktiv medborg, vad är en aktiv medborgare? Finns det andra sätt och vara aktiv på?

Det kan ju vara att man rösta, man är aktiv i att man röstar, lägger sin röst

Letar upp information om partier vad man tycker verkar mest lämpligt och sånt

Bara alltså så här hjälpas åt om det händer någonting så hära, till exempel dom som städar, om det har blivit någonting som att man hjälper till för att rätta upp

Var det nå, är det någon som bor i Hallsberg av er? Ingen, okej. Dom hade ju en översvämning här i fjol va, eller när var det?

Mmm

2015 va? Kan det inte vara, att det funkar så då, vad då vad tänker du på?

Nej det var inget

Hjälptes man åt då?

Jag vet inte

Jag kommer inte ihåg

Jag tror det

Nej men va

Nej det gjorde man inte

Det var (många pratar samtidigt, ca 41 min 30 sek)

Det var några som, man väntade på att kommunen skulle komma med

Ja jag tror det

Brandkåren och slangar

Ja det var inga som, nej det var inga så här att folk gick ut och hjälptes åt

Det var inte så?

Det var inte så att dom som had, blev dom husen som vart översvämmade dom fick liksom bo gratis på vissa ställen så här undertid, alltså under den tiden det var liksom översvämmat

Fick bo gratis ja

Jag vet inte

(många pratar samtidigt, ca 41 min 55 sek)

Ja

Dom kanske fick bo hos kompisar och alltså då hjälps man ju åt men det var ju inte så mycket att man tog bort vattnet tillsammans

Folk kom inte från Hallsberg och Kumla, eller från Askersund och Kumla och så där?

Nej

Hjälpte till.

Nej det gjorde det inte

Gjorde det inte

Nej m

Men det försvann ju ganska fort

(skratt)

Tycker ni, tycker ni allmänt sätt att vi lever i ett samhällsengagerat land, att era kompisar och föräldrar och andra vuxna dom är ganska samhällsengagerade? Vad är, vad är, tycker ni att det är dåligt med samhällsengagemang att det är lågt eller det borde upp eller

Den vanliga Svensson tror jag inte är så samhällsengagerad, det tror jag inte.

Är det något problem med det tycker du? Eller ska man vara, ska man vara

Nej alltså

Ska man få vara det?

Nja det ska man väl få vara men alltså vi har det ju rätt bra i Sverige med ekonomin och så här om det inte är, om vi inte hade haft så bra förutsättningar så tror jag att man behöver vara lite mer engagerad men i Sverige så kanske man inte behöver vara ju så engagerad eftersom vi har det så bra redan från början

Fast alltså om man engagerar sig så blir, vad säger man, alltså befolkningen mer typ som ett lag, det kan ju vara så uppdelat liksom så här grupperat med om man blir, alltså om man är samhällsengagerad så kanske så här det jämnar ut sig och det blir bättre på det sättet, tror jag

Men jag tror vi är ganska bra på att rösta och så där men det är så här småsaker som händer man säger inte ifrån när man inte tycker något är okej så är man tyst ett (ohörbart 43 min 55 sek) såna saker tänker jag

Man tar nog mycket för givet, tror jag

Det ska bli kul och höra hur dom andra ländernas gymnasister ser på det där för ibland tror man att det finns en skillnad där mellan italienare till exempel och spanjorer och portugiser dom är, dom demonstrerar mycket mer än vad vi gör i Sverige till exe, eller dom röstar inte så många som vi gör. Så du menar att om man har det för bra då ha, då engagerar man sig inte?

Mm

Att det är någon slags. Tror ni det är så?

Det är inte värt det

Att ju bättre man har det så, desto, desto mer oengagerad blir man, det är det du säger?

Mm

Om man har allt då finns det ju inget man kan försöka fixa

Neej

Ifall det är bra så är det ju bra och då är det inte så

Eller är det så att man, man har hoppats att andra ska fixa det i ens ställe, det var det någon (ohörbart 44 min 55 sek) här, att man väntar på ja men vi ringer kommunen va, det är ingen som har skottat på hockeybanan det liksom istället för att gå ut och skyffla undan snön själv så ringer man kommunen och ungarna står och väntar på att dom ska få börja åka. Men grupper säga något mer om det du sa, det finns grupper, vem var det som sa det, det var du som sa det? Det här med grupper hur tänker du då?

Nej men alltså jag tycker att det är ju ganska mycket så hära om vi säger nyanlända dom blir en grupp, svenskarna blir en grupp liksom men om man hjälps åt så kanske dom hära liksom suddas ut, man blir liksom mer ett folk i ett land, det blir liksom inte flera folkgrupper på det sättet.

Ser du en risk där att vi, vi

Vad då?

Att vi delas upp? I nyanlända och vi andra?

Ja

Vad är det för problem med det?

Ja alltså

Kan man inte få leva dom liv man vill? Måste man..

Men alltså dom som blir utanför mår ju inte, alltså det kan ju bli dåligt om, dom kanske mår dåligt och ja

Så även om man vill, vill leva för sig själv tycker du så ska man inte få göra det?

Jo men det finns många som kommer hit men vill vara med men kanske inte får för att dom kanske inte kan leva upp till alla normer och sånt dära och så stänger vi liksom ute dom och så blir dom, dom och vi blir vi, och då blir det inget liksom samarbete alls

Så vi skulle, uppfattar jag det rätt, vi skulle behöva mer samhällsengagemang för att vi skulle läkas ihop eller bli ett folk som du säger, vad tycker ni om det?

Ee ja, det är väl bättre att vi är ett folk än att vi är uppdelade?

Är det, är det en uppfattning ni delar allihop?

Mmm eller jag i alla fall

Vad skulle krävas för att vi skulle bli det då, vad är det liksom som skulle få oss på fötter och liksom få oss att tända?

En kris

En kris, typ?

Skulle jag tro, liksom när någonting dåligt händer så måste man ju hjälpas åt och det är då det oftast sker något bra, jag säger inte att det måste bli krig eller så där men alltså att bara liksom någonting går snett så man måste reda upp det och då måste alla hjälpas åt, tror jag

Och att man också ser varandra för, alltså dom dom är istället för liksom dom är annorlunda och dom vill jag liksom inte vara med och dom, det är ju viktigt att folk som har influenser från andra människor för att liksom kunna få alltså en större bild på hur det ser ut

Är vi långt ifrån en kris nu?

Nej det skulle jag inte säga.

Jag vet faktiskt inte

I Sverige är vi ganska långt ifrån det

(många mumlar)

Man talar ju om kaos och kris så där, när var det, december 2015 va? Tala man ju från regeringens sida om att man måste ändra flykting, man måste minska flyktingströmmen och så va, för vi orkar inte med det, det går över styr, myndigheter och Sverige klarar inte av det, det var väl ganska nära? Krisstämning och då var väl i och för sig människor ute och hjälpte till i ganska stor utsträckning tydligen där det var väldigt, typ Stockholm central dom andra, station och så där var. Så det ska till en kris, vi väntar på en kris då förstår vi att vi behövs eller lite grann så?

Ja men det är ganska mycket, nu är det liksom man ser människan, eller människan är styrd efter status och sånt dära, när det väl försvinner så är det ju liksom bara människan kvar och då blir det ju liksom så här ens kapaciteter som, alltså det spelar inte så mycket, eller det spelar ingen roll då

Så om vi lever i grupper och grupper och inte ser varandra är det så du menar så, så förstår vi inte varan och då blir det inte heller något samhällsengagemang och inte engagemang för varandra är det så du menar eller?

Precis

Lite, lite dystert kan man tycka, lite optimistiskt på ett sätt men lite dystert på ett annat va. Tror ni att unga människor är mindre eller mer engagerade är det liksom

Jag tror inte att det handlar om ålder, jag tror det mer är hur man är som person

Hur, hur, hur är dom olika personerna, hur tänker du då?

Nej men man har ju olika intressen man engagerar sig för olika saker

Så den är inte, det är en läng, man är intresserad av olika saker

Jag tror det kan ha lit, alltså till viss del kan det väl bero på ålder i alltså att äldre har väl en alltså mer en större bild än vad vi har, vi har liksom inte, ja vi har inte sån erfarenhet av som äldre har

Har man varit intresserad sen man var ung så kan man ganska enkelt lära sig

Ja men man får mer ju äldre man blir

Det handlar mycket om kunskap

Är det så, så skolan skulle ha en väldigt stor roll för samhällsengagemanget eller

Ja det skulle kunna vara så, får man rösträtt när man är sexton då skulle man satsa tidigare på att lära sig saker som är viktiga, då får man ju större kunskap än vi som får rösta när vi är arton

Sen kan det väl va så att när man är äldre är man liksom, går igenom (ohörbart ca 51 min 10 sek) sånt man tycker själv att man då vill ändra på't, allt man inte tänker på't när man är yngre, tror jag det kan va

Känner ni någon som är samhällsengagerad som vill, som ni bums skulle säga hon eller han är verkligen samhällsengagerad, någon förälder eller någon kusin eller någon kompis eller något? Vet ni hur en samhällsengagerad människa ser ut? Kan man känna dom på lukten eller kan man ta dom på något annat, går det liksom att, är det dom här människorna ni tänker på när ni tänker på samhällsengagerade människor? Finns det andra sätt att vara samhällsengagerad, att rösta och ta reda på vilka partier sa du, till exempel då vad partierna står för? Men ingen av er skulle säga att jag är samhällsengagerad?

Alltså man är väl det till viss del i vissa frågor typ, tror jag

(ohörbart 52 min 15 sek) det beror väl på vad klassas som samhällsengagerad också

Dom här är det på något sätt då, har ni sagt är det så?

Ja, jag skulle säga att många av dom nästan är lite så här extremt samhällsengagerade, alltså jag tror nästan man skulle kunna klassa dom som går och röstar jämt och ständigt för samhällsengagerad också

Kan man vara engagerad i skolan och sen ändå inte vara samhällsengagerad? Är det någon här som är, är ni själva liksom engagerade i skolan utöver liksom att läsa läxor och sånt där, liksom bry, är det någon som bryr sig mer om hur skolan ser ut och hur skolan funkar och hur man bemöter varandra och hur maten är och så där eller? Det är

ju liksom en liten mikrovärld av samhället. Finns det såna människor? Är ni själva såna skolengagerade om man ska säga?

Alltså det finns ju såna människor men jag tror inte någon av oss är så engagerad

(medhållande mummel)

Okej, då ska vi avsluta med några synpunkter på Europa och EU alltså det är ju för fem år sedan så hade ju ingen trott att någon skulle vilja lämna EU men nu är det på väg att hända, och EU liksom, dom som är ansvariga för EU våra politiker är ju väldigt nervösa, väldigt ängsliga, vad tänker ni om, om EU, spontant, vad, är det något fint som ni är rädda ska försvinna eller något ni kan ha eller mista eller något avskyvärt som ni är beredda och klä av er nakna för att, för att liksom få bort eller få ut oss ur eller ja, är ni neutrala eller negativa?

Jag tycker det är bra med EU

Ja

För att liksom, för gemenskapen som vi får av dom med handel och liksom samarbete med varandra för att det hade ju antagligen inte sett ut som det gör nu om vi inte hade liksom samarbetat

För samarbetet och för handeln så är det viktigt att vi är med menar du. Håller alla med?

Alltså jag tycker väl EU är bra men dom har varit lite så här förlamade nu under flyktingkrisen tycker jag, jag tycker dom borde vara lite hårdare med att dela ut alltså så här fördelningen av flyktingar tycker jag är för

Det blev ju

Det blev ju som du sa nästan en kris i Sverige nu och medans andra länder har nästan inte tagit emot några alls och ändå är dom med i EU liksom

Men jag tycker som jag sagt med och mer hårda mot dom länderna som inte tog emot att liksom ni är liksom med i EU då får ni liksom

Hjälpa till

Ja hjälpa till att liksom lösa det här på ett bra sätt

Är det någon som har en annan uppfattning som, som är mer kritisk som tycker att det är mycket negativt med EU så att säga, är det någon som tycker att vi skulle kunna lämna det eller det spelar väl ingen roll, vad tycker ni? Berätta, vad säger du? Vad känner du för EU, känner du något?

Alltså jag vet inte så mycket om det för att kunna svara, enda jag vet att handeln är bra

Det är inget som du är beredd och gå ut och på torget och säga något om,

Nej

Känner du då?

Nej men jag tycker också att EU är bra och med handeln och ja att man får en gemenskap

Går det inte och få fram någon nyans skillnad ni är alla pro-EU, EU-kramare är det så, skulle du tycka det vore liksom förfärligt om vi gick ur

Ja

Av samma skäl, för handeln eller gemenskapen eller

Alltså det är ju en trygghet

(instämmande mmm)

Det blir ju som kompisar

Som en stor familj typ att, liksom ja

(skratt)

Ja men alltså liksom att vi ja

Nej men det är väl så också om vi skulle hamna i kris så vet vi att det finns länder runt omkring som är med i EU som kan redde upp åt oss också, om vi gör det nu för typ för Grekland och sånt där som vi har gjort det vet vi att vi kan få samma sak tillbaka om det skulle hända oss, så det är väl det också med tryggheten

Okej jag ger mig, det är ingen som vill stå för något annat. Tror ni EU liksom EU och ungdomar är det något särskilt med det förhållandet? Är liksom ungdomar viktiga för EU, för EU-politiker för EU-institutionerna eller

Ja alltså det blir ju framtiden, vi blir ju liksom, det är ju typ vi som, eller alltså alla räknas ju men det är ju fortfarande vi som är framtiden

Jag förstår eländet

(skratt)

EU har ju särskilda program för ungdomar och för ungdomsutbyte och Erasmusprogrammet vi kommer träffa Erasmusstudenter kan du, vad är det Jasmine, kan du säga några ord?

Eurasmusprogrammet är ju ett utbytesprogram mellan, mellan länderna och även vissa länder utanför EU är ju anslutna till Erasmus som syftar till att stärka lärandet bland annat med andra länder

Och är det gymnasister eller är det bara studenter, som Erasmus är till för?

Nej det är, jag tror det är bara studenter som det är till för

Har ni haft något EU-utbyte har ni träffat st, gymnasister från andra länder, det här är första gången för er som åker?

Mmm (från flera)

Tycker ni det låter kul och åka ut och om ni tänker er och plugga vidare och läsa i något annat land i Europa, något ni kunde tänka er?

Ja (från flera)

(mummel)

Hur skulle livet förändras om vi gick ur EU? Skulle det märkas tror ni, tycker ni?

Ja det skulle bli ganska markant skillnad tror jag

Hur då?

Ja vi skulle inte ha samma alltså jag vet inte riktigt hur jag ska förklara men vi skulle inte liksom samma möjligheter att liksom samarbeta med andra människor som Storbritannien dom kommer ju ha liksom väldiga problem med att om dom vill har varor från ett annat land så är det inte lika lätt att få det som det kanske är för oss

Vad tr, va, det var ju så många ändå som ville gå ur EU i England va, va, kan ni förstå deras skäl, varför dom kände så?

Ja

Hur kan ni göra det och samtidigt vara så

(mummel)

Jag förstod inte eller nej jag fatta inte

Det är väl så här att dom tycker dels att det kanske är för dyrt att ingå och dom kan lösa problem på egen hand istället, kan jag tänka

Ja dom tycker att jag är (ohörbart ca 60 min 35 sek) och dom tycker liksom att EU har för stor makt, att, över dom, utom om dom liksom var självständiga på det sättet att dom liksom bestämmer över sig själva och inte ha någon som liksom styr med

Är det du som har jobbat med det, är det samma, är det samma skäl som Trump talar om för USA, att man klarar sig bättre själv, vi måste liksom mer bry oss mer om varandra

Ja

Vi kan inte bara hålla på och tänka så himla mycket på alla andra utan vi måste sätt oss först

Ja det är det ju, det är väldigt liksom nationalistiskt på det sättet

Skulle det kunna bli så i Sverige också att det blir en ström som säger att nej men liksom nu har vi haft och brytt oss om så många, vi har tagit hand om massa människor och vi har gett en massa pengar till fattig länder och sådär nu är det dags att vi

Ja det tror jag eftersom att SD liksom blir ju större och större så tror jag också att man blir mer anti mot EU tror jag också

Vad är det bästa argumentet mot nationalismen då? Hur ska man, om man tror på gemenskap och handel och fri rörlighet och utbyte och solidaritet, vilket argument tror ni är starkast, bäst, effektivast? Vad ska man säga för att rädda EU om man tycker det är viktigt?

Jo men bara för att man inte är drabbad nu och inte har det svårt så betyder ju inte det att man inte kommer ha det så längre fram

Vi gynnas ju av att vara med i EU, det gör vi ju

Det du säger det är lite granna det som är försäkring liksom att det, om något händer så kan man få hjälp att klara sig, det där med trygget som du tog upp förut och du också var inne på. Vad är deras bästa argument då? Vad är SD:s bästa argument?

Det är väl att det ska gynna oss svenskar liksom att det är ju, ja som du sa att man sätter oss framför dom andra

Ser ni en sådan rörelse som, ja ni svara ju på det redan att en del av er tycker att det skulle kunna bli så i Sverige också att vi får en Trump-framgång så att säga i from av SD:s framgång. Då faller ju, om fler och fler gör som England då faller ju EU, och det är ju det man börjar fundera på om det är sannolikt, eller troligt eller om det ligger som en fara. Vad kan EU göra då för att hindra den här utvecklingen?

Typ som nu, informera unga om hur det är, vad dom gör och så

Skulle ni kunna tänka er och gå ut och demonstrera om det skulle bli aktuellt för att vara kvar i EU?

Ja det skulle jag nog kunna göra

Är det en tillräckligt viktig fråga eller?

Ja jag skulle nog också kunna göra det

Jag tror inte att vi skulle kunna klara oss på egen hand, utan vi behöver liksom en hjälpande hand på något sätt att

Man är ju så beroende av varandra så jag tror inte att, det är ju ganska svårt att klara sig själv i alla fall när man liksom har vart med i EU så kan det bli svårt och gå ur för att det blir ju liksom, det är ju annat om man har klarat sig själv hela tiden liksom... kanske

Så att det skulle kunna bli den här krisen som får oss, oss att göra något sånt här. Jasmine är det någonting som du tycker att jag har missat?

Mmm

Jasså

Några saker som jag har skrivit upp några saker som har (ohörbart ca 65 min 10 sek) kommit tillbaka kan man engagera sig i EU på något annat sätt mer än att gå ut och demonstrera, kunna gå ut och påverkar EU idag, hur EU (ohörbart ca 65 min 20 sek) vi har pratat om till exempel att flyktingfördelningen fördelningen av flyktingar eller kan ni påverka EU, med i EU kan ju påverka det på något sätt känner ni att ni kan göra det

Jag vet inte hur jag skulle göra

Nej

Det känns ju som att det är ganska långt bort, eller det kan ju bara vara för att jag inte vet men alltså, det är lite långt liksom

Är det någon som har en tanke, som man skulle kunna göra, skulle kunna förändra någonting på EU-nivå

Alltså jag tror ju att man måste först förändra något mer lokalt och sen liksom spåna vidare på det, att man inte kan direkt

Man kan inte gå direkt till EU utan

Nej det känns inte som det

Är det ett problem, tror ni eller känner ni eller att ni inte veta, att inte kunna påverka EU direkt

Mja det är det väl

På vilket sätt?

Nej men alltså man vill ju känna sig liksom delaktig och när, när det ära liksom är så långt ifrån så blir det ju, har man ju mindre makt man vill ju ändå känna att man kan påverka och liksom man inte kan göra det så, va, va, va var frågan?

Är det ett problem att inte kunna påverka EU direkt?

Ja direkt

Ja

Kan man, kan man gå in, om det är så att det kommit fram ett förslag att vi ska gå ut ur EU vi ska folkomrösta det, vi ska folkomrösta om det, kan man gå in i ett politiskt ungdomsförbund tror ni eller ett politiskt parti och på den vägen försöka, skulle ni

kunna överväga det, skulle ni kunna tänka er det, den vägen och gå in då lokalt som du säger

Ja

Kan det vara ett sätt att påverka det så kan man ändra utspel i tidningarna eller något sånt. Ja vad var det mer som du tyckte jag hade missat?

Ja jag funderade på i vardagen någon, kan man göra något annat för att samhällsengagerad i vardagen om jag vill handla på HM är det samhällsengagemang eller vad skiljer samhällsengagemanget på den vardagliga situationen?

Köpa ekologiska ägg och så

Ja till exempel

Om du köper ägg

Ja det skulle väl kunna vara så mer att man liksom från typ HM dom har ju mycket barnarbete att man då liksom prioriterar något annat istället som är liksom mer ekologiskt om man säger så

Tänker ni så när ni handlar? När ni tittar på kläderna och frågar varifrån dom kommer och vad det är för...?

(flera mumlar nekande)

Ibland (några jakande)

Vi försöker, i min familj så försöker vi undvika HM så mycket som möjligt

Jag kollar mer på kvaliteten, alltså om det är bättre kvalitet då är det ju större typ sannolikhet att det är liksom bättre gjort liksom

Men är det sannolikare, är det mer sannolikt att detta har varit ett barn som har suttit och sytt

Men det beror ju på vilket märke det är och hur stort det är och HM är ju jättestort och inte lika bra kvalitet liksom

Spelar det någon roll tror ni, vi har pratat lite om ålder spelar roll ni var inne på att prat, att det beror på vad som händer i omvärlden om man engagerar sig, finns det några andra faktorer som ni tror spelar roll för att engagerar sig eller engagerar vi oss på olika sätt eller engagerar vi oss på samma sätt alla oberoende vart vi bor eller vart vi kommer ifrån och vad vi har för kön och ekonomi eller spelar det någon roll tänker ni?

Alltså jag tror ju att grupper som till exempel homosexuella och såna här minoritetsgrupper att dom engagerar sig mer för att dom har mer och förändra typ

Allt spelar ju in alltså liksom ja så det är bara sant

Men homosexuella som dom då som rörelsen tror ni den skilj, eller tycker ni att den skiljer sig från något annat samhällsengagemang går man är med i ett parti eller och varför gör, varför (ohörbart ca 70 min 50 sek) på vilket sätt engagerar man sig där?

Ja

Men det är väl alltså vi som sitter här vi har det väl relativt bra då har ju inte vi något och demonstrera emot men har ma, alltså vill man förändra någonting eller känner att det är orättvist eller att man inte har en bra situation då vill man ju förändra den, och för att det inte är hundra procent accepterat att vara det så kanske man behöver, ja men trycka på för att det ska bli mer normaliserat typ.

Tar man andra vägar då vi prata innan, prata om när man är extrem att det kan vara okej att vara extrem?

Jo men alltså det går ju inte så fort om man bara säger att man vill ha jämställdhet till exempel, att man kan ju inte bara sitta och säga det, det händer ju inget då man måste ju, ja men att man måste ju höras

Det tog 60 år för kvinnorörelsen, brukar man säga, innan det blev kvinnligrösträtt börja organisera sig 1840-1850.

Vi ska säga något kort också om ljudinspelningen och videoinspelningen, det var lite, tror inte vi hann gå igenom den tillräckligt innan vi började men det är ju på det sättet att videon och inspelningen den använder vi för att göra analysen, det är ingenting som är offentligt eller inte, vi kommer inte att namnge vilka som har deltagit, det är inte intressant utan vi kollar vad gruppen, och söker efter teman, så när vi har transkriberat och analyserat det här materialet så kommer vi att av, avanonymisera det så det ska ni inte behöva vara oroliga för

Det går alltså inte att spåra er längre

Nej och vi förstör materialet

Trist tycker ni eller? Det var jättesnällt av er att ni deltog och vi ser en, vi ses igen några stycken också, för att höra vad som har hänt och det ska bli kul och höra era presentationer där och dom andras presentationer också, ser uppträdanden där med dom andra gymnasisterna och deras lärare och lite annat folk också. Tack så mycket. Vill du säga något?

(Buller medan alla plockar ihop sina grejer och flyttar tillbaka möblerna.)

SLUT PÅ INSPELNINGEN

Wp9 fokusgrupp 2

Wp9 fokusgrupp 2

Nej ingen aning

Är det bra ofta då eller

Jag sätter på en ljudinspelar nu så att ni är medvetna om det

Va du uppe i natt då

ja

kul

du med eller?

härligt

(ohörbart ca 00 min 15 sek)

Vi ska ju se några av er i Bryssel i september 2018 så ni behöver inte boka upp er helt och hållet

Va, ska vi till Bryssel?

ja

Jaha trevligt

det är lite mini Aten

ja just det

just det

(mummel i bakgrunden)

Jättesmå frågor här, innan du startar intervjun ska du göra klart att studenterna kan diskutera fritt i en avslappnad atmosfär

Så

And you have a board on which the keythemes and bu, okay? Ones you have it rollin' you'll be taking notes on the discussion och det gör ju du så

Ja

Okej men då kör vi, ni kommer ju ihåg den gamla fokusgruppen och så där men det bygger på att vi säger va vi vill naturligtvis och att ingenting av vad ni säger kan knytas till var en av er, eller någon av er, att ni är anonyma, ansiktslösa. Och då läser jag frågorna som lyder så här, nu så går vi mot slutet av första året av det här projektet och

du har jobbat mycket med EU dom senaste månaderna och få fram då dom här sociala problemen och du har också varit i Aten då och presenterat för andra och och så vidare nu skulle vi vilja veta vad du tycker om det här projektet och dom känslor du har och då lyder frågorna så här; kan du beskriva hur det har varit att jobba med det här sociala problemet va det nu har gällt, om det har varit medierna, migrationen, EU-bilden, skeps, skepsismen och så där, känner du dig glad över det, är du nöjd, har det varit svårt, svårare än va du trodde och känner du att du är beredd att fördjupa dig nästa år, i höst och så, är det några frågor på det först? Vem är icebreaker?

Om vi har lärt oss något av det?

Mm

Ja men det är klart vi har, vi har jobbat med det jättemycket, då lär man sig ju

(mummel)

Alltså det har ju vart intressant, alltså man har ju lärt sig det man inte alltså visste innan, det har man liksom funderat om har man verkligen fått bekräftat hur det liksom är, alltså vi har ju jobbat med en viktig fråga och det är liksom, vi visste ju ingenting om det innan eller alltså vi visste det folk säger men det folk säger har vi sett inte är alltså sant, ganska mycket

För, jag ser det som, vi började på något helt nytt alltså vi har ingen koll över huvudtaget, och vi bara tog någonting, så, så vi lärde vi ju oss mycket om det eller

Va det Ungern ni valde eller var det något

Ceta avtalet

Ja just det i Canada grejsimójset ja, har ni fullföljt det?

Jag har gjort det lite grann men inte så mycket

Va var det för något som inte stämde då tycker du, va var det folk sa som du var förvånad över

Ja men alltså, jag vet inte va man ska säga riktigt men

Ja men att de, alltså det är ju lätt för folk att säga att "så här och så här många invandrare kommer och dom tar dom här jobben och så här" och det är det som vi liksom har redit ut

Så som förutfattade meningar

Ja precis

Då är det här som vi, som någon nu minns jag inte vem som sa det där uppe men, det här med statistik är viktigt, att få, få siffror är viktigt, då har ni tagit fram det?

Ja vi har ju, vi gjorde intervjuer och kollade, ja men alltså av statistik får man ju verkligen en klar bild av hur det verkligen är och liksom se det svart på vitt får en och inse verkligen

Va det svårt att få fram statistiken då?

Nej

Nej alltså nu intervjuade vi hon som va, alltså ansvarig, så då var det inte så svårt

Anna

Ja

Va säger ni andra?

Alltså jag jobbade ju med Brexit och det var ju något som jag liksom hade sett på nyheter och så som jag tyckte var liksom intressant som jag ville veta mer om, jag tyckte ju att det va, alltså intressant att få reda på hur dom liksom tänkte kring att gå ut EU och va både dom som ville gå ut och dom som inte ville gå ut, så det var liksom båda sidorna av det

Förstår du båda sidorna?

Ja det gör jag men jag är ju mer alltså ja är ju mer liksom på dom som ville va kvar för jag tycker att EU är något liksom positivt att va med i och att det liksom det gynnar liksom alla, för det blir liksom lättare och handla av varandra och så och knyta kontakter i andra länder

Just nu är det ju så också att Europas ungdomar har blivit allt mer positiva till EU, i senaste mätningen så, så kommer det fram väldigt mycket mer positivt, jag tror att det beror på det här som du tar upp och så där man har sett Brexit och ja man har sett populismen och så där, terrorismen också kanske så där och tycker att man behöver jobba tillsammans så här, okej va är det intryck då?

Ja jag hade ju skepsism mot

Har du blivit mer skeptisk?

Nej men jag har väl också för, va heter det, fortsatt medlemskap i EU men om jag ska va helt ärlig så på förhand hade jag ju, alltså ja, dom hör kritkerna, jag hade ingen liksom koll på va deras argument var för att lämna oss och det, så det har väl varit lärorikt skulle jag säga

Har det varit, hur har det varit och jobbat, ni har jobbat tillsammans, alla tre?

Typ

Typ ja, men du har jobbat ensam, själv, ni två? Men du har jobbat ensam?

Alltså vi jobbade ihop med EU arbetet men inte, men aldrig

Det va så här, alltså när vi börja området, jag vet inte hur ni gjorde men ja vi fyra hade ju olika saker men sen när vi kom till Aten så gick vi ihop i en, alltså en sak och gjorde det tillsammans, så jag *****, *****, och *****

Wp9 fokusgrupp 2

Och nu ska ni fortsätta nästa år då i den här på något vis. På tal om Aten då, hur var det, hur va det och ko, och åka till Aten, jag tänker inte på själva resan men va, vad är liksom eran bild av den där grejen med Aten, berätta va ni

Menar du resan eller själva?

Nej resan skiljer sig ju, mer får du vända dig till till reklamation och SAS men, men alltså hur före och efter

Jag var nervös

Ja jag också

(medhållande mummel)

Det var hemskt

Det var det jävligaste jag har gjort alltså

Va var det som va, vad var det som gjorde dig nervös då?

Nej prata engelska

Okej

Fattar ju inte vad dom säger

Alltså grejen va att Anders hade sagt att vi skulle va bäst på engelska, att dom skulle va jättedåliga men

Och det var ju larvigt

Men dom var ju, dom var ju jättebra så man blev ju lite, det var ju lite jobbigt

Det kändes som om dom skolorna hade tagit ut en elit typ

Ja att

Att dom hade gått på betyg

Det hade jag nog intrycket av också

(många pratar och skrattar)

Men det var under det, hur gick det att förbereda station, ni är ganska vana vid det eller va det något nytt sätt och presentera?

Nej det var

Men de tär första gången ni presenterar någonting, förbereder någonting på engelska?

Ja (från flera)

Wp9 fokusgrupp 2

Eller ja att

Eller för andra som vi liksom inte känner eller

Alltså inte klassen

Ja det också

Så det var lite tufft

Det var något nytt, det var

Ja

Va lärde ni er då, va, va liksom fick ni med er hem därifrån?

Influenser från andra, eller hur dom såg på liksom EU det tyckte jag va liksom

Va tänkte om dom

Ja jag tänkte kring hur dom?

Mm

Jag vet inte riktigt men det var väl typ hur dom, dom hade ju så annorlunda i, alltså jäntemot oss för vi hade ju liksom, dom snackade mycket om så här, invandring tror jag det var dom snackade mycket om och vi hade ju liksom olika delar av EU liksom

Där vi va jag och ***** där prata dom liksom mer om klimat och så där, alltså i, inom, Italien dom pratade om palmer tror jag så det hade inte så mycket mer EU och göra

Med dom företagen då eller?

Ja precis

Dom prata så himla länge också, man höll på och somna

Höll på att inte hinna med men

Ni var väldigt kortfattade, då är det snabbt överstökad

Ja men då får man ju, då fattar ju dom andra också, då hinner man ju inte somna

Jag tror dom var lite mer välförberedda

Ja dom hade lagt upp det på ett sätt samma sätt, eller dom berättade liksom hela sitt arbete från, från grunden, vi tog ju mer kortfattat, summerade detta

Lite ytligt

Ja och hur liksom vi arbetade med själva arbetet, dom gav ju mer faktan och var så här ”så här är det här” liksom

Wp9 fokusgrupp 2

Ni berätta mer om processen

Ja

Vi va så här ”vi gjorde så här och så här”

Det var det Anders sa ju att vi skulle göra det ”vill ju veta hur ni har arbetat” bara ”okej”

Va, va har ni berättat nå, i någon större grupp här på skolan också eller

Nej

Det var klart i och med Aten, ni har inte dragit det här hemma eller på släkträffar eller så där

Försöker undvika det, snacka lite engelska

Va har ni tänkt då, vi, i det här forskningsprojektet så jobbar vi med ett, ett väldigt centralt ord och det är ju det här, eller begrepp ”active citizen” det är ju liksom väldigt centralt och det är ju det EU, det som är målet egentligen med det som sker inom EU att, att göra det möjligt att vara en aktiv samhällsmedborgare, va, va, va tänker ni, va tänker ni kring det?

Jag tänker så här, ta del i diskussioner, så här kolla på nyheter alltså kunna va med i diskussioner och kunna veta om, om någonting liksom

Ja diskutera, följa nyheter, va sa du mer?

Jag vet inte, nej men alltså så här, någonting att stå på liksom

Ja precis, skaffa underlag eller något sånt där. Det är att va aktiv medborg, va tänker ni då, tjejer?

Men va va frågan igen?

Va, va, va betyder det här för någonting, hur skulle man kunna säga, på enkelt (ohörbart ca 14 min 25 sek) hur man är som aktiv medborgare?

Ja men alltså typ att man vill, att man gör någonting för att hjälpa landet alltså men typ att va delaktig men

Rösta typ

Ja men att om man ska rösta så liksom samlar man, samlar man på sig information så att man ändå vet va man gör och liksom typ så hära om man ska va kvar i EU att man liksom förstår va det innebär att man inte bara väljer någonting för att välja, typ

Innan man bestämmer sig någonting. Ja. Det är att va aktiv, det är att ta ansvar, du sa delaktig också. Något mer som ni associerar med? Om vi vänder på det, hu, hur är man om man är en inaktiv, en passiv medborgare, hur är man då då?

Wp9 fokusgrupp 2

Man lägger en röst

Den fula, den fula medborgaren, "ugly citizen", hur är man då sa du?

Man röstar för att röst

Eller inte röstar alls

Ointresserad allt det är ju både skit, alltså det lever ju varje samhälle acceptera hur det är

Oinformerad skriver jag, oinformerad, röstar inte, va sa du oinf, va sa du o...

Alltså ointresserad alltså du har inga åsikter om hur alltså samhället ser ut utan du bara lever i det

(ohörbart ca 16 min 20 sek)

Ja

Sånna som dom (ohörbart ca 16 min 25 sek) sånna som inte är som ni

Ja just det

Lika duktiga och präktiga, välinformerade svenska och engelska och ja. Hur gör man här med nyheter och så där då? Va, hur tar man in nyheter, tar man in det eller?

Du kanske tar in det liksom vid middagsbordet liksom man kanske sitter och diskuterar någonting men man har liksom ingenting, man kan liksom inte va med i diskussionerna för du vet liksom inte vad dom

Man är inte så kunnig

Okej, deltar inte i diskussioner

Nej

Det där mätbara och informera är viktigt för er, är det rätt uppfattat?

Ja

Intressant

Alltså kanske om rätt saker då

Va tänker du på när du säger så?

Men det finns ju ganska mycket om så hära på nätet och sånt där men allt är ju inte, ja men allt är ju inte nödvändigt och veta det är så hära men ja, ja

Det är så här radikalt

Va tänker du på att man är, att man är inne på vissa siter eller att man är?

Wp9 fokusgrupp 2

Nej men alltså, jo men om man säger så här, allt som står i tidningen eller nyheterna är ju inte någonting man behöver veta egentligen liksom

Ja det är sant

Man kan ju

Man sovrar på något sätt, är det det du säger, man väljer ut det som är viktigt och va som är oviktigt

Ja så om man är kanske en oinformerad medborgare så kanske man väljer ut alltså ja men kom på någonting typ man inte behöver veta

Man behöver inte veta va Löven åt till middag liksom

Nej precis

(många pratar)

Om någon får kändisbarn, är det nödvändigt?

Nej

Nej inte riktigt

Man behöver inte

Vem som vann ishockey VM

Jo det måste man

(haha)

Det är jäkligt viktigt

Så man ska s, man ska ha någonting och stå på, man ska, man ska bry sig, vara intresserad, man ska, man ska rösta, hålla sig, hålla koll på va som sker, men det handlar inte om och göra, att göra något för sitt land, va, va ska man göra då, man ska lyssna man ska kolla in nyheter, man ska ta ställning, ja va ska man göra mer, ska man göra något mer, räcker det? Då är man aktiv?

Alltså jag tycker om man tar ställning för någonting då tycker jag att man gör någonting för sitt land ändå

Ta ställning, det är lite patriotism det här, göra någonting för sitt land, man ställer upp, göra värnplikt som du ska göra

Kanske

blir tj, är det allmän värnplikt för kvinnor också?

Wp9 fokusgrupp 2

Ja

Ja

Funderar ni på det eller ni jobbar mer som lottor eller va är det?

() ja nej det behöver vi inte göra

Jag tror inte

Alltså man vill ju lite men jag tror inte jag hade passat in där, nu blev du glad

Jasså varför det?

Ja nu jävlar

Nej jag blir inte glad men jag tänker bara, jag kan inte se ***** springa runt som soldat och skita ner sig

Nej

Man måste ju skjuta då vill man ju inte göra heller

Men är, är ni aktiva medborgare, klar, klarar ni den där, tycker ni att ni ser er som

Man kan inte rösta men annars så

Men kan, men du tycker du ligger ganska nära

Ja ja jag kommer ju rösta när jag kan rösta om ett tag

Du vet va du ska rösta om så att säga eller du kommer sätta dig in

Ja

Så ingen har dåligt samvete över att ni inte är så aktiva medborgare utan ni tycker, ni lever lite grann som ni lär?

Ja

Jag tycker

Ja men, men då vet vi ganska väl, du har följt med i noterna, eller anteckningen. Ja men fint då ska vi bara ta och fråga om en sak till, nämligen hur ni tänker kring EU, va ni känner för EU, jag minns va ni sa förra gången några stycken av er men har ni påverkats er uppfattning under dom här, det här projektet eller dom här studien eller ni har liksom åt något håll?

Jag måste säga att, jag måste säga att jag har blivit mer kritisk till EU för när man ser den här flyktingkrisen tycker inte EU tar hand om den något bra för man ser Polen och dom där

Wp9 fokusgrupp 2

länderna dom gör inte sitt ansvar och då tycker jag att det ska bli konsekvenser mot dom länderna, jag vet inte om det ska det, det kan jag inte säga men

Det borde bli det

Jag tycker det

Nej jag har blivit, jag har ju varit ganska positiv hela tiden till EU och det är inte någonting som liksom har, jag tycker fortfarande att det är positivt men att, det finns vissa saker som måste, som jag vill säga förbättras som flyktingkatastrofen till exempel ja man måste ta tag i den på alltså ett bättre sätt för att lösa problemet liksom

Jag är inne lite på ***** spår att alltså alla borde ta sitt ansvar som man går in för att göra, man borde inte kunna slippa undra så att säga

Va har du, hur har du påverkats i din värdering av EU har du blivit mer eller mindre positiv eller negativ eller?

Alltså jag står ju, jag tycker fortfarande att det är bra, alltså att det är bra, men alltså det finns, som ***** säger saker att förbättra men det finns det med allt man gör mer eller mindre

Hur tänker du då, i förhållande till hur nu va innan du kom in i det här projektet, har du, har du förändrats på något sätt?

Nej jag står väl, jag är väl som alla andra säger, jag tycker väl att det är bra, kan förbättras

Om man, jag tycker man alltså gynnas av EU också att va med i som sa förut med så här ja man kan handla på ett bättre sätt mellan olika länder det är liksom man underlättar lite för sig själv tycker jag genom att va med i EU

Man kommer int, alltså man fastnar inte frå, alltså man får ju hjälp om man behöver hjälp

Precis

Va säger ni?

Ja men samma sak typ, alltså det här är väl till för att EU ska bli bättre, och det ja, det kan ju ske förbättringar men alltså det är ju, grunden är ju bra

Ni kan inte tänka er att växa upp utan EU alltså som, som dom brittiska ungdomarna gör just nu, dom som är i samma situation som ni är, dom kommer ju inte och vara medlemmar i EU, kommer stå utanför det under hela sitt liv förmodligen?

Jag vet inte hur det är, jag tror inte jag kan

Det blir svårt och se

(mummel)

Jag vet inte va skillnaden kommer vara

Nej det vet inte ingen egentligen konkret

Nej men det är väl typ så här med att det blir svårare för Storbritannien att alltså handla av andra länder, det är liksom såna saker som, dom får svårare och sluta avtal

Precis och det blir svårare kanske att läsa på ett annat, i ett annat land, dom, dom har ju sagt från EU att man in, britterna inte ska få något Norgeavtal, Norge dom är ju, dom har ju väldigt mycket förmåner fast dom inte är med men här så blir det lite tuffare sägs det

Ja vi kommer ju alltså drabbas hårt av det här, av det jag läst om det i alla fall, med att det är liksom en stor handel, vi handlar mycket och så här, så det är ju liksom såna saker, va vi kommer och föredra, företag kommer också

Och EU kommer inte ha råd och göra så mycket saker heller som EU gör nu.

Nej

Så n, ni har blivit, ni, ni är fortfarande, ni är fortfarande för eller ni är positiva till EU men ni har också upptäckt saker som bör åtgärdas, bör förbättras typ flyktingansvaret då som du började med att säga också. Va, va tycker ni, har ni lärt er någonting om eller tänkt någonting kring va EU betyder för er och andra ungdomar, va, va spelar den för roll, va borde den spela för roll eller?

Alltså jag tror inte vi tänker så mycket på det

Nej jag tror inte det

Nej, någon av er sa förra gången att EU var som en familj på något sätt, att man kan, lite en försäkring om det går dåligt för en så, så hjälper den andra familjemedlemmen till så, jag tog med mig den bilden från det mötet bland annat, har det skett något med den bilden eller har ni någon annan bild för hur EU är i förhållande till det? Är det fortfarande tryggheten den där, den där försäkringen om att ni är inte ensamma?

Ja det är det väl men jo men jag tycker det känns så, *****?

Jag vet inte riktigt, men ändå så tycker jag att det känns som att, så här i Sverige och i EU att det ändå är en ganska lång väg mellan och den kanske inte är det men det är så jag känner att, det här liksom det blir lite långt ifrån, typ

Va tänker du, inte bara det att det är långt till Bryssel, för det är det ju, utan att, att det är, det känns, det känns va då, känns det onåbart eller känns det?

Nej men det känns så här som att det, typ att EU är EU men alltså att det, det känns som att, nej men typ som det här med ***** , va sa du för något, det här med Polen ja att det finns så mycket mer dom kan göra alltså bestämma men det, alltså det tar så lång tid eller alltså det, det händer typ ingenting

Att dom ska ta tag i det eller?

Wp9 fokusgrupp 2

Ja men ja det är lite lång ifrån det är liksom inte så hära

Men alltså jag tror inte vi märker riktigt allt

Nej det är det alltså jag har ingen koll egentligen, jag tror inte att det är så här men jag känner

Alltså jag tror inte vi vet hur mycket alltså EU påverkar alltså eller gör för Sverige eller va man ska säga, alltså vi vet bara att EU finns och att dom är liksom jättemånga som gör någonting för liksom folk som är med

Skulle ni kunna påverka EU, om ni bestämmer er här i den här gruppen att det är förfärligt den här flyktingkvoteringen, det är orimligt vi i Sverige och Tyskland också och andra ska ta ett sånt otroligt stort ansvar medans andra då skiter i det som Polen och andra, skulle ni kunna bilda en opinion eller skulle ni kunna göra någonting, skulle ni kunna söka kontakter med dom andra skolorna eller vilka andra nätverk ni har, hockey eller va tusan ni sysslar med

Jo det tror jag

Då skulle ni kunna gö, göra skillnad

I Sverige tror jag det är speciellt så det är ju väldigt enkelt och kunna ta kontakt liksom med andra myndigheter och sånt där som kan ta frågan vidare, som man kanske, jag vet inte hur men alltså man kan ju komma liksom prata med dom som skickar vidare

Och blir man tillräckligt många då blir man ju liksom, sin röst hörd också

Ni är ju sju här

Det räcker inte

Nej

Till en början, nej men till och börja med, jag menar var börjar alla rörelser någonstans, ju dom börjar ju kring ett bord man sitter och snackar, så bestämmer sig någon "nej men nu.."

Jag tror verkligen det behövs många, för att jag tror inte att det är så att alla länder accepterar att Sverige och Tyskland, alltså gör jättemycket utan jag tror att, eller jag hoppas på ett sätt att folk ändå tycker till om att det kanske inte borde vara så

Nej jag tycker a, alltså dom andra länderna borde inse att det kommer bara va bra om dom liksom hjälps åt istället för att se till det dåliga för det är ju va Polen och dom gör, dom är liksom rädda för, alltså anna, andra kulturer

Fast det är vi också

Fast vi tar ju ändå emot det gör ju liksom inte

Wp9 fokusgrupp 2

Ja okej men Sverige som land men alltså om man bara lyssnar på hur vi pratar i skolan det är ju, det är ju hemskt typ liksom tycker jag

Mellan eleverna eller överhuvudtaget?

Ja men att alltså vi pratar så illa och alltså men så hära

Ja men det är väl bara och kolla, just nu är Sverigedemokraterna största partiet alltså det säger ju en del om va man tycker

Har du något och säga?

Nej men jag kollar på Jimmy han sitter och skrattar hela tiden

Jag?

Nej men ja, va ska man säga, ja alltså Sverigedemokraterna är ju största partiet

Nej det är dom ju inte va?

Nej det är dom inte, dom är näststörsta partiet kanske

Nej men det säger väl en del

Va säger det om det vi diskutera här tycker du? Hur tolkar du det

Nej men att, jag får typ en känsla att vi snackar, att Sverige är hela tiden ska klassas som så bra i allting i alla aspekter men det är ju statistik visar ju på att Sverige demokraterna är bland dom största partierna så alltså är, va heter det, vi är ju rädda för andra kulturer det är ju svart på vitt

Men jag tycker det skulle vara så här andra kulturer, alltså om alla gjorde sitt ansvar mot och säga åt, alltså andra länder också till massa flyktingar

Men jag tror inte det heller jag tror inte man är rädd för själva kulturen

Det blir för många, det blir överflöd så här då kanske man får, alltså då kanske man får en annan bild av det

Det är ju det stora problemet

Om man tar in rätt mängd då blir det kanske inte samma bild som vi har nu

Samtidigt så växer Sverigedemokraterna vid, som det som hände i Stockholm, dom växer ju på grund av det

Va, va tänker du med, kan, kan man, kan man komma åt det genom att använda andra ord eller

Vad då?

Tänker du när du säger att ”kolla bara på hur vi pratar” hur menar du då?

Alltså, det är så hära, alltså hur man pratar i skolan eller alltså man hör andra prata så är det som att dom här nyanlända liksom dom kommer och förstör alltså våran kultur liksom, typ maten i skolan ”ba den är annorlunda för att dom kommer hit också måste vi ändra på det och vi får inte äta det och det för att” alltså det är så mycket sånt där och

Det var ju jag som sa

Ja

Ja för det, det tycker jag

Ja du tycker det och det är många andra som tycker det också liksom men

Vi påverkas ju ganska mycket av det (ohörbart ca 34 min 20 sek)

Men ja och sen så det här, tror jag, att vi inte riktigt förstår men jag vet inte vad jag ska säga riktigt

Förstå vad?

Men liksom dom här människorna dom har kommit från så hemska grejer och liksom jag förstår inte

Men det är ju så små uppoffringar som vi får göra, alltså det blir en annan korv va spelar det för roll

Det kommer liksom inte (ohörbart ca 34 min 45 sek)

(ohörbart ca 34 min 45 sek) nej, alltså jag vill inte ha en kycklingkorv

Ja men det är ju, det är ju vanlig korv, det är ju ni som har överdrivit

Nej alltså det är en, jag tycker det är för jävligt

Det är alltså någonting som jag tycker gör, gör det sämre, det är något som, alltså det gör det verkligen sämre

Alltså det är sån liten del på hela din dag

Nej men det är ju inte det, det blir ju en stor grej helt i onödan, har dom en vanlig korv och sen en kycklingkorv bredvid så är det ju fine sen

Men det kostar pengar

Det är ju vanlig korv ibland

Nej det är ju det dom inte har

Nej dom kör bara kycklingkorven

Wp9 fokusgrupp 2

Men idag var det ju vanlig

Alltså ni är ju åå

Nej det är inte bara, för det skapar irritation

Det är en sån enkel sak som egentligen skulle kunna fixas som man inte får så stora reaktioner, om alla tar sitt ansvar som du säger alltså, då tror jag man skulle kunna fixa dom här problemen på ett bättre sätt

Kycklingkorven alltså?

Ja alltså det finns ju fler såna problem kan jag ju säga

Fast det är ju ett väldigt litet problem

Ja det är fortfarande ett problem, det spelar ingen roll hur stort eller litet det är

(flera som pratar för eller emot korven)

Va det någon som valde det som ett, ett samhällsproblem, till uppgift? Det var ingen som tog upp det va?

Nej

Men det jag menar är alltså istället för, alltså jag kan inte säga att jag skyller på dom alltså dom som kommer hit men jag kan skylla på dom som inte tar ansvar för att ta in dom som också tar in alltså

Men det är ju inte invandrarna som bestämmer att det ska va kycklingkorv, fan skärp dig

(ohörbart ca 36 min 15 sek)

Nej det är helt riktigt *****

Men alltså känner ni helt lika för att men det här med kosten och men kostpolitik debatteras ju ganska mycket, det finns ju skolor i Örebro till exempel som har valt att ha i princip helt vegetarisk mat och det beror ju inte på flyktingar utan det beror ju på klimatet och miljön, att man istället väljer bättre kött och då är det billigare och äta vegetariskt tror ni att det skapar lika stor irritation eller är det just man kan måla ut

Nej det tror inte jag

Skulle det vara lättare och acceptera att miljö

Jag skulle bli ännu mer förbannad om det bara var en vegetarisk mat

Fast då hade du inte lagt kraften på att det va alltså nyanlända här

Man det har jag inte gjort

Wp9 fokusgrupp 2

Fast du sa, okej jag orkar inte

Nej men säg, säg

Nej men va sa du sen? ”ska vi gå runt med, ska dom sätta på oss turbaner eller någonting också” sa du efter

Ja men jag tycker det är samma grej helt ärligt

Ja okej

Alltså jag tänker inte, alltså jag skyller alltså aldrig skyllt, skyller på dom som kommer hit alltså det är inte deras fel, jag tycker det är bra att dom får ett hem och är trygg och så där det säger jag ingenting om, alltså det kan jag inte diskutera

Men rör inte vår fläskkorv

Va

Rör inte vår fläskkorv

Det ska jag säga, jag ska gå med plakat alltså

Men det är ju inte deras fel från början, jag kan inte skylla på dom det gör jag inte, det tror jag inte heller ***** gör

Om vi, om vi stannar där, tänker ni in EU i er framtid? Alltså när ni tänker va ni skulle vilja göra för någonting, jobba med, läsa, resa, va det nu kan vara för någonting, finns EU med där eller, eller förutsätter ni bara, ni tänker bara att ”ja men det är klart att jag gör det”?

Lite så

Lite så

Ja det tror jag nog

Alltså man tänker inte på EU så mycket liksom på det sättet, det är bara det finns i vårt land och vi kan gör det och det

Det finns bara där, det är inte mer än så liksom

Det är ungefär som demokratin den bara finns där?

Ja den bara finns

Jag ställa en avslutande fråga eller har du fler?

Nej vi ska se här om det var mer... ja just det jag har en fråga kvar innan, tänkte du ta den sista?

Wp9 fokusgrupp 2

Ja jag tänkte ta den sista sen måste byta fokus

Ending phase, men då kan jag, jag tar den där då. Är det lättare och vara aktiv medborgare i EU än i Sverige eller tvärt om?

Vaddå?

Nej men allt det ni säger så att säga, det här är ju, jag associerar då till Sverige när ni säger det här va att vara aktiv medborgare men om ni tänker på, på Europa och att ni också är medborgare i Europa är det lättare och vara Europa medborgare än att vara svensk medborgare på det här sättet, är det lättare att vara aktiv och göra dom här sakerna i Europa, på Europainivå än det är på Sverigenivå eller halv Sverigenivå eller var ni nu går någonstans?

Det är väl lättare och göra det på en lokalnivå skulle jag säga

Ja jag också

Alltså närmare det är desto lättare blir det

Jag har fått en feeling eller en feeling, jag har fått känsla av så här väldigt stort stamp mellan, va heter det, om det är så här om vi säger att det är ett litet problem eller ett litet problem alltid det här att få det hela vägen upp till så hära EU nivå att vägen emellan är väldigt lång

Men om man lyckas så blir det ju väldigt stor effekt, tänk dig 28 länder.

Ja jo det är ju en del

Å andra sidan, så om man tycker det är viktigt, vågar inte nämna dom där chark gytteriprodukterna

Men det är lättare och påverka alltså som svensk medborgare i Sverige än vad det är att påverka på EU nivå

Är det lättare för dig?

Ja alltså det är ju lättare och påverka vad som händer här i Sverige

Men hur gör du det?

Ja men och rösta och sånt

Ja men när du röstar så röstar du till EU också, alltså jag tänker att det är samma sak

Ja jag håller med *****

Alltså det jag gör i Sverige det blir ju i EU också

***** reaktion

Wp9 fokusgrupp 2

O, o, och ta reda på saker och ting, följer debatter, det är egentligen inte svårare i Europeanivå än Hallsbergnivå?

Nej de, alltså det handlar ju lite om intresse tycker jag om va man är intresserad av, men det är liksom det som händer i Europa kan va viktigare än det som händer i Sve, än en del av det som händer i Sverige egentligen eftersom att det rör större delar av världen

Så är man, är man, ska jag tolka det så här, är man samhällsintresserad då kvittar det om det är Hallsberg eller?

Jag tycker det

Men man kanske börjar i Hallsberg och så går det liksom vidare, man kan inte, det är svårt och gå direkt till EU alltså man måste börja någon stans

Men säg att man

Jag tycker att det hör ihop

Man är intresserad av tiggare,

Ja

Då, då

Alltså det finns en koppling mellan allting alltså det, kopplingen kan börja i EU och hamna i Landvetter ja

Landvetter är du

Jag är från Göteborg

Göteborg. Ja men okej, då får Jasmine ställa sista frågan.

Jag tänker det här som ni har gjort nu när ni har arbetat med specifik fråga har det, är det någonting som har skilt sig från, från det andra som ni har gjort i skolan eller liknar det aktiviteter som ni har gjort förut, är det något som har varit nytt?

Ganska likt skulle jag säga

Ja

Vi är ju ganska vana med problematisering och så sen tidigare

Den engelska presentationen har ni ju nämnt tidigare, den är ni inte så vana vid

Ja den va vi inte

Inte på samma sätt

Wp9 fokusgrupp 2

Alltså det är ju samma typ av arbete bara att det här har pågått under mycket längre tid så man har hunnit gräva liksom mycket mer djupare och fått reda på mycket mer som alltså jag själv tycker egentligen att det är mycket roligare att veta mer om ett ämne än att veta så här, veta lite, veta lite om allting

Va hoppas ni att det ska ge er nästa år då har ni tänkt någonting på det eller va liksom, va skulle ni vilja om ni tänker efter, va skulle ni vilja få ut av det hära mer

Jag vet inte riktigt

Om ni skriver upp, vi gör så här har ni pennor på er?

Nej

Har vi en lånepenna

Om ni skriver upp en sak, vi bryr oss inte om vem det är som skriver, skriv upp e, en sak som ni hoppas på eller som ni skulle kunna tänka er vore en jättepositiv grej att få ut av det här nästa år när det går vidare, bara ett ord sen samlar vi in den bara, skiter i och gå igenom och

Det är jättesvårt ju

Jag vet inte va jag ska skriva

Jag vet inte heller

Men om ni tänker på va ni sa att det har gett er hittills, va som har varit bra och va som har varit roligt eller va som har varit överraskande.

(hummande ljud och viskningar mellan studenterna)

Kan man lämna in blankt för jag vet verkligen inte?

Nej men lämna in blankt.

Jag har inte skrivit någonting

(mummel)

Va va frågan?

Frågan va, vi kan läsa, läsa tydligt.

Men är det att man vill att EU förändras eller hur man själv vill se att man utvecklas inom det här

Så här stod, "va förväntar du dig av" det här kallas ju projekt då" och ditt deltagande nästa år"

Kunskap

Wp9 fokusgrupp 2

Herregud

Va jag ska skriva också

Du ser frågande ut

Erik jobbar du i Örebro, på universitetet, har du någon som heter *****, alltså så här

Som student?

Ja

Nej jag har inte så många studenter just nu, har han börjat läsa statskunskap eller?

Ja jag tror det, han sa att han hade dig i alla fall, det är min brorsa

Läser han nu?

Ja, läst några år har han gjort

Heter han ***?**

Ja

Ä jag lämnar in

Jag vet inte va jag ska skriva

(mummel)

Ja jag hade nog honom, jag hade nog honom när han kom, när han börja läsa, kul trivs han bra då?

Ja han trivs jättebra

Va kul, va roligt

Jag sa att jag hade varit i Grekland så sa jag det var en man som hette Erik, kommer inte ihåg namn, men då kom jag ihåg det, då sa han ”ja men jag tror det är min, ja men som professor”

(mummel)

Nej det här går inte, jag kommer inte på något

Det är helt torrt så det bara sjunger om det

Skriv kyckling bara.

Det skulle man ju ha skrivit

Va bra men då får ni ha en, va ska ni göra i sommar då då?

Bada tror jag

Wp9 fokusgrupp 2

Chilla

Jobba

Jobba på lite kycklingkorv

Jobba på kycklingkorv

Ska ni jobba, sommarjobb, klippa gräset

Jag ska riva garaget

Hemlighetsfull

Nej jag ska inte jobba,

”aldrig i mitt liv”

Men jag hi, jag kan typ inte jobba

”jag kan inte jobba”

Men jag har liksom ingen tid

SLUT P INSPELNINGEN.